

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ

Anul II Nr. 55

Simbătă 1 iulie 1972

12 pagini 1 leu

Trebuie să angajăm plenar tineretul în activitatea productivă, să-l ajutăm să se pregătească în raport cu nevoile societății noastre. Acest lucru este esențial pentru progresul social, pentru construirea socialismului și comunismului.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvântarea rostită la Conferința extraordinară a organizației de partid a municipiului București)

Marius Popescu

„Aurul negru”

DELEGATĂ LA CONFERINȚA PARTIDULUI

Mă aflu în biroul profesorei Rada Mocanu — inspectorul general școlar al județului Ilfov. Deodată, o ușă se deschide și pe ea intră sfios, dar increzător, un elev. Venise la inspectorat să-și rezolve — singur! — o problemă importantă, care nu putea suferi amănare, legată de examene. Un telefon al inspectorului general, o scurtă convorbire și problema e soluționată. Elevul părăsește biroul incintat.

Am redat această scurtă secvență — oare cite asemenea nu se repetă zilnic, în zeci de variante? — spre a arăta stilul de muncă, eficient și operativ, al comunistei Rada Mocanu — delegată la Conferința Națională a partidului. Atunci când răspunzi de destinele a peste 6 000 de oameni dintr-un județ — atunci când acești oameni, învățători și profesori, sînt fărâmiți de inșiși de destine și conștiințe, nici nu se poate să ai un alt stil de muncă! Trebuie să dai dovadă de înțelegere, de o cunoaștere temeinică a stării de lucruri din subordinea ta, trebuie să ai sufletul deschis spre oameni, spre problemele care îi frământă, trebuie să fii imparțial și de o cinste exemplară. În comunistă Rada Mocanu toate aceste atribute se împletesc armonios, evidențiindu-se, în atâtea rînduri, de-a lungul carierei sale — în funcția de profesoară și directoare de școală, ori de inspector general școlar.

Prin fereastra biroului inspectoratului năvălește un soare cald, de vară. Este același soare care, în satul de baștină de pe Bărăgan al comunistei Rada Mocanu, în aceste zile fierbinți, coace grîul.

D. Rachici

La nivelul cerințelor societății

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Conferința extraordinară a organizației de partid a municipiului București constituie în aceste zile premergătoare Conferinței Naționale un exemplu pentru toți comuniștii, pentru tot poporul nostru, o analiză riguroasă a problemelor noastre economice și sociale. Secretarul general al partidului ne-a reamintit marele adevăr că numai gîndirea aplicată, dorința de a rezolva situații concrete, în mod eficient, referința continuă la realitate trebuie să fie călăuză activității noastre.

Ocupîndu-se pe larg de învățămînt, tovarășul Ceaușescu a atras atenția asupra îndepărtării școlii de cultură generală de viață, asupra necesității de a-i asigura un conținut corespunzător actualului nivel de dezvoltare și cerințelor societății moderne. Această apreciere impune cadrelor din învățămînt, conducătorii ministerului o reevaluare a acțiunii de organizare și concepție în învățămîntul de cultură generală, pe linia indicațiilor conducătorului partidului: „Trebuie să trecem la realizarea unui raport mai bun al liceelor de diferite specialități, corespunzător necesităților dezvoltării societății, dînd tineretului pregătirea de care are nevoie în viața socială”.

Să facem mai mult pentru a îndeplini cuvîntul partidului, să facem mai bine, să situăm învățămîntul în primele rînduri ale acțiunii comunistilor de a ridica România în rîndul țărilor dezvoltate din punct de vedere economic și social!

„Tribuna Școlii”

Pe șantierul muncii patriotice

● În fiecare zi alte sute și mii de elevi îmbrăcați în salopete pornește, alături de profesori, spre șantierul de muncă patriotică pentru a-și onora angajamentele luate în cinstea celor două evenimente pe care partidul și poporul nostru se pregătesc să le întîmpine.

● 30 000 de elevi ai Capitalei — fete și băieți — au împînzit în aceste zile șantierul, dovedind că sînt la fel de buni și la muncă și la învățătură. Pe șantierul de la Baza sportivă Ghencea, 180 de elevi de la Liceul „Gh. Lazăr” și-au propus

să amenajeze pista de atletism și terenul de fotbal.

● Reparații generale la Școala generală nr. 141. La efectuarea lor participă aproape toți elevii școlii. În cîteva săptămîni totul va fi gata. Elevii sînt mîndri că la 15 septembrie școala va fi reparată, curată și frumoasă datorită hărniciei lor.

● O veste de ultimă oră: 25 de elevi ai Liceului „I. L. Caragiale” au format o brigadă și au pornit pe șantierul de la Lotru să se alature altor sute de colegi din toate colțurile patriei.

Pentru ea
recolta '72
să fie
mai bogată

Zeci de mii de tineri, între care numeroși elevi și studenți, și-au dat întîlnire pe ogoarele încărcate de rod. Peste tot ei contribuie la întreținerea culturilor agricole (numai la plivitul buruienilor din culturile de cartofi au efectuat peste 10 000 ore), a grădiniștilor de zarzavat, la lucrările de irigații. 60 000 ore de muncă voluntar-patriotică în sprijinul recoltelor. Este cifra cu care s-au angajat tinerii din județul Brașov să întîmpine Conferința Națională a partidului.

ACCENTE

Elevii frunzași despre învățămîntul științelor

Marti, 27 iunie a.c., Mircea Malița, ministrul educației și învățămîntului, s-a întîlnit cu elevii care vor participa la olimpiadele internaționale din vara acestui an, respectiv de Matematică de la Varșovia, 5-13 iulie, de Fizică de la București, 8-18 iulie, de Chimie de la Moscova, 1-10 iulie, de Limba și literatura rusă de la Moscova 14-24 august. Elevii au fost invitați să-și spună părerea și să facă propuneri cu privire la învă-

tămîntul științelor în școala noastră. Intervențiile tinerilor — care s-au distins prin discernămîntul matur și spiritul critic — au subliniat necesitatea modernizării reale a matematicii care se învață în liceu și în mod expres la clasele speciale, de a adapta programa de fizică la cerințele particulare ale claselor speciale, de matematică, de a îmbunătăți dotarea laboratoarelor, de a armoniza mai mult — la clasele de chimie — practica în producție cu cerințele industriale moderne și, în general, de a apropia calitativ pre-

gătirea practică de nivelul mai înalt al celei teoretice.

Și, ca o particularitate: emoția tonică (iar nu dezarmantă) cu care tinerii așteaptă apropiata confruntare din cadrul olimpiadelor internaționale, pentru care și-au mobilizat masiv forțele, fiindcă au de apărut culorile patriei, prestigiul ei.

Simpozion cu tema: munca tehnico- productivă

Munca tehnico-productivă, subsistem al educației comuniste în școală a fost tema simpozionului din 25 iunie a.c., organizat de Consiliul popular al municipiului Gheorghe Gheorghiu-Dej, în colaborare cu Institutul de cercetări pedagogice din București, Inspectoratul școlar și Casa corpului didactic din județul Bacău.

Inchinat Conferinței Naționale a P.C.R. și celei de a XXV-a aniversări a republicii, simpozionul a constituit o manifestare științifică de prestigiu. El s-a bucurat de prezența tovarășului Miron Constantinescu, membru supliment al Comitetului Executiv al Comitetului Central al P.C.R., președintele Academiei de științe sociale și politice, care a prezentat în ședința plenară de deschidere o amplă comunicare avînd ca subiect „Știința conducerii societății socialiste”.

Tot în această ședință au fost prezentate și re-

feratele: „Activitatea tehnico-productivă a elevilor în concordanță cu cerințele economiei” (Valerian Ghineț — prim-secretar al Comitetului municipal de partid, primarul municipiului Gheorghe Gheorghiu-Dej) și „Activitatea tehnico-productivă în perspectiva generalizării învățămîntului de 12 ani în țara noastră” (prof. univ. dr. G. Văideanu, directorul Institutului de cercetări pedagogice din București).

Programul simpozionului a cuprins un număr de 40 comunicări, în cadrul a 5 secții, prezentate de cadre didactice din învățămîntul de cultură generală și universitar, cercetători ai Institutului de cercetări pedagogice din București etc.

Simpozionul a sintetizat unele concluzii și propuneri rezultate în urma cercetării ce se desfășoară în acest municipiu de către Institutul de cercetări pedagogice din București și Consiliul popular al municipiului — cercetare la care participă un mare număr de cadre didactice.

Tot cu acest prilej s-a organizat o bogată expoziție cu lucrările efectuate de elevi și au avut loc premiile și

închinarea diplomelor pentru cei 122 elevi din municipiu care s-au distins în activitatea tehnico-productivă în anul 1971—1972.

Sesiune științifică a elevilor

O interesantă sesiune de referate și comunicări științifice s-a desfășurat recent la Liceul nr. 1 din Rădăuți, organizată din inițiativa Comitetului U.T.C. și de conducerea liceului în cinstea Conferinței Naționale a P.C.R. și a centenarului pe care școala îl va sărbători în luna octombrie a acestui an. Lucrările s-au deschis în prezența organelor de partid și de stat, a organelor U.T.C. județene și orașenești, în Casa de cultură a orașului printr-un scurt istoric al liceului. Interesant și demn de semnal este faptul că, în majoritatea lor, lucrările simpozionului s-au axat pe o serie de probleme politice de actualitate, precum și pe aspecte strîns legate de specificul economic industrial și cultural al județului.

Între câteva teme dezbătute în secția științe sociale: „Comunistul, constructor al socialismului, erou al literaturii contemporane”, „Partidul, temă esențială în poezia lui Mihai Beniuc”, „Rolul organizației U.T.C. în pregătirea politică și moral-cetățenească a elevilor”, „Valoarea artistică a monumentelor din nordul Moldovei”, „Putna — semnificații, simbol” și altele.

Adolf Deutsch

Ne scriu corespondenții voluntari

Un laborator de mașini și aparate electrice

În cinstea Conferinței Naționale a P.C.R., un harnic și priceput colectiv de ingineri (Stănescu Victor și Ciobanu Ion), maștri (Frumușanu Dumitru, Cămărașu Tudor, Predache Nicolae, Bălănuță Victor, Ciobanu Tiberiu și Preda Toma), elevi de la Școala de mașini Școala postliceală și profesională a înzestrat Grupul școlar electrotehnic din Craiova cu unul dintre cele mai moderne laboratoare de mașini și aparate electrice. Laboratorul, înzestrat cu aparate și mașini de înalt nivel tehnic, a fost realizat aproape în întregime prin autofințare.

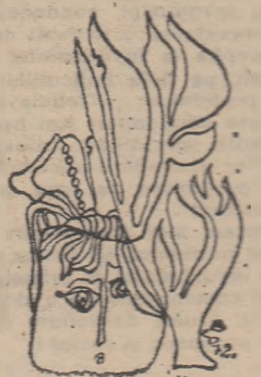
Instalația fixă a laboratorului, tabloul general de distribuție, tablourile de alimentare au fost executate în atelierele școlii, după proiecte proprii, de către elevii școlii profesionale, în orele de instruire practică. La acestea putem adăuga panourile cu instrumente de măsură, transformatoare trifazice reostabile, redresoare, autotransformatoare monofazate, reostate cu lichid Anunșite mașini și aparate pentru lucrări au fost executate de către elevii școlii de mașini, ca lucrări de absolvire. Planșele didactice, de laborator, au fost realizate de către elevii Școlii postliceale, de tehnicien proiectanți.

Între câteva detalii privind componența acestui laborator: pe șapte mese pentru lucrări din domeniul mașinilor electrice confecționate cu gust, așezate într-o perfectă simetrie, sînt instalate mașini și aparate complexe, care contribuie la instruirea și educația elevilor. Masa nr. 1 este destinată studiului generatorului sincron trifazat: a două — motorului sincron trifazat, urubitoarea — motorului asincron trifazat; la cea de-a patra, se studiază generatorul de curent continuu; ultimele două mese sînt destinate transformatoarelor mono și trifazate.

Elevii își însușesc aici principiile de funcționare a mașinilor electrice; principiul constructiv al acestor mașini și caracteristicile de funcționare, chestiuni destul de dificile, la căror studiu exclusiv teoretic nu se conduce la rezultatele scontate. De aceea, lucrul efectiv, al fiecărui elev la câte o mașină duce la cunoașterea aprofundată a acestor principii și constituie un bun prilej de verificare a cunoștințelor însușite teoretic la ore.

Înainte de începerea lucrului, profesorul verifică montajul lucrării care precede punerea sub tensiune. Avînd la dispoziție un ghid, elevii efectuează schemele de conectare a mașinilor electrice la rețea și aleg aparatele de măsură necesare. După aceea ei pornesc mașinile și culeg datele citite la instrumentele de măsură, pe care le consumențiază în niște tabele de rezultate. Cu aceste valori (date), ei reprezintă grafic, sub forma de diagrame caracteristice de funcționare ale mașinilor. Acasă întocmesc un referat în care reproduc pe scurt operațiile pe care le-au executat, prezintă caracteristicile obținute și trag concluzii personale cu privire la mersul lucrării, fac interpretarea rezultatului. Ultima operație o realizează profesorul, la ora de curs, cînd verifică referatele și face notarea.

Paul Nițoiu

PRO ȘI CONTRA

Cercul de matematică

În numărul din 6 mai 1972 al revistei „Tribuna școlii”, profesorul Gr. Gheba, după unele observații extrem de juste relative la pregătirea elevilor la matematică, între altele vorbește și de „Cercul de matematică”. La fel ca și domnia sa și eu am constatat că, în multe școli, aceste cercuri sînt inexistente sau, acolo unde sînt, se face de multe ori doar o treabă de mîntuială. După cum se știe activitatea în cercul de matematică constă din trei părți distincte: ședința de clasă; serate matematice; aplicații în teren. Să vedem acum cum s-ar putea desfășura fiecare dintre acestea.

Ședința de clasă

În vederea pregătirii ei, profesorul va afixa pentru fiecare clasă, cu aproximativ 25 zile înainte la „Gazeta de perete a cercului de matematică”, exerciții și probleme (maximum 15) relative la materialul discutat în ședința precedentă sau în clasă, după programa analitică. Aceste probleme și exerciții vor fi făcute de către profesor, sau se-

lectate din diferite culegeri, în nici un caz din manualul de școală. Se vor alege din culegeri doar problemele care au numai soluții și nu cuprind întreaga rezolvare.

Exercițiile și problemele rezolvate vor fi predate profesorului cu cel puțin 5 zile înainte de ședința pentru a le verifica, notînd într-un caiet special erorile făcute de elevi la fiecare exercițiu și problemă, erori pe care le va comunica în ședință; în cazul cînd nici unul dintre elevi sau prea puțini au rezolvat toate exercițiile și problemele date, profesorul nu le va spune erorile făcute, ci le va rezolva pe cele cu greșeli chiar cu elevii care au greșit, scoțînd cît mai mulți la tablă, menținînd în permanentă atenția celor din bănci prin diverse întrebări. Odată exercițiul rezolvat, profesorul va comunica erorile făcute, obligîndu-i pe elevii respectivi să și le opereze și în caietul lor (fiecare elev trebuie să aibă un caiet al „Cercului de matematică”). Problemele și exercițiile rezolvate de elevi cu adnotările profesorului vor fi îndosariate și ținute la „arhiva” cercului.

După terminarea discuției asupra problemelor, se vor prezenta scurte referate (10 minute) despre viața și opera unui matematician clasic sau modern, ori cu un subiect din matematică, luat în afara programei analitice a clasei respective, dar adecvat priceperii elevilor.

La rîndul său, profesorul poate expune din cînd în cînd un subiect din afara programei analitice, care să deschidă orizontul elevilor asupra unor chestiuni rămase nelămurite în clasă sau pe care le consideră interesante pentru îmbogățirea cunoștințelor acestora. Expunerea nu trebuie să aibă o durată mai mare de 20 de minute.

În încheierea ședinței, profesorul — dacă timpul permite — va pune pe elevi să rezolve exerciții și probleme la tablă.

Serata matematică

Ca și ședința de clasă, serata matematică se va ține o dată pe lună, de preferat sîmbăta după amiază.

La serate se vor rezolva exerciții și probleme distractive; se vor organiza întreceri de tipul „Cine știe câștigă la puncte” pe probleme formulate alături de profesor, cit și de elevi; se vor proiecta diafilme cu subiecte matematice.

Aplicații în teren

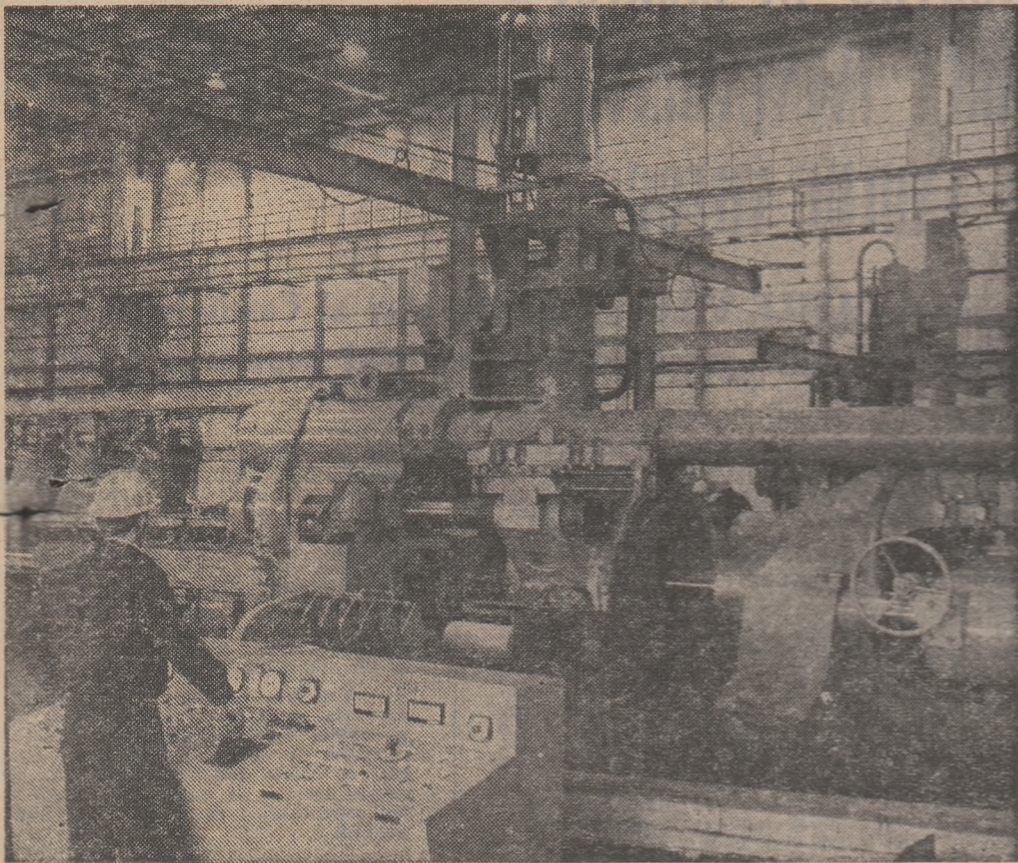
Aplicațiile în teren vor avea loc ca și celelalte două activități lunar (duminică dimineața) și nu vor depăși 3—3 ore și jumătate. În aceasta incluzînd și timpul necesar deplasării. În teren se vor face exerciții aplicative din noțiuni predate la clasă, în special de geometrie și trigonometrie; măsurători de lungimi, calcule de distante, lățimi, înălțimi, suprafețe, volume, unghiuri orizontale și verticale; în plus, se vor face ușoare aplicații de topografie, ca: măsurători directe și indirecte ale distanțelor; ridicări planimetrice simple; calculul suprafețelor prin metode grafice; aflarea lățimii abției unui riu, viteza unui riu.

Ca elevii să poată lucra cu ușurință în teren, profesorul îi va pune să construiască instrumentele necesare (planșeta cu trepid; echer; dublu și triplu decimetru; sferă de cel puțin 20 cm., împărțită în metri; jaloane; geoplanimetru; altimetrul silvicultural; compas forestier; compas de cîmp; dispozitiv cu ace).

Și o ultimă chestiune: profesorul va estima activitatea desfășurată de elevi (rezolvări de probleme și exerciții, referate de comunicări; probleme propuse) prin punctaj acordat de la scara 1 la 50. La sfîrșitul fiecărui trimestru se vor acorda premii în cărți de specialitate elevilor care au obținut punctajele mai bune.

Mihail Toncescu

ÎN CINSTEA CONFERINȚEI NAȚIONALE A P. C. R. ȘI A CELEI DE A XXV-A ANIVERSĂRI A REPUBLICII

La pupitrul de comandă în competiție cu timpul.

Concretețe

Exprimându-și satisfacția pentru modul în care au fost abordate problemele în discuție, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea în concluziile sale la Conferința extraordinară a organizației de partid a Capitalei: „...spre deosebire de alte împrejurări, în conferința de astăzi s-a vorbit mai concret; atât secretarii organizațiilor de partid din sectoare, cât și directorii, inginerii, muncitorii, ceilalți tovarăși care au luat cuvântul... au înfățișat posibilitățile reale, înțelegând că făurirea socialismului este o problemă concretă și nu abstractă”.

Aprecieria secretarului general al partidului nostru exprimă de fapt caracteristica dezbaterilor care au avut loc la toate conferințele județene de partid, a intervențiilor, opiniilor și propunerilor tuturor delegaților care au participat la discuții: comuniștii, oamenii care au înțeles necesitatea istorică, au realizat în modul lor de a gândi saltul de la abstract la concretul logic, treaptă superioară în procesul cunoașterii și al acțiunii.

Și, așa cum pretinde conținutul acestei noțiuni dialectice, imputernicirii producătorilor de valori materiale au gândit în primul rând multilateral: sarcinile economice în sistemul structurilor sociale și al proceselor de conducere, îndatoririle organizațiilor de partid în raport cu problemele producției și cu adâncirea democrației, calitățile moral-politice ale omului în perspectiva eficienței participării sale la actul deciziei obștești — totul subordonându-se firesc obiectivelor făuririi socialismului multilateral dezvoltat în România.

Dar conținutul concret, foarte precis, al modului în care au abordat comuniștii problematica atât de complexă a dezvoltării tuturor laturilor vieții sociale s-a manifestat preg-

nant în angajamentele privind producția pe care și le-au asumat și care însumează cantități imense de bunuri fizice până la sfârșitul cincinalului. Ceea ce dă concretețe acestor angajamente este faptul că ele se întemeiază pe o evaluare exactă, adesea exprimată cifric, a posibilităților reale, a condițiilor existente deja, a rezervelor care așteaptă să fie puse în valoare: folosirea intensivă a mașinilor și utilajelor, creșterea ponderii produselor de înaltă tehnicitate, perfecționarea pregătirii forței de muncă, realizarea unui raport optim între personalul direct productiv și cel administrativ, sporirea mai rapidă a productivității muncii, dezvoltarea activității de cercetare științifică și altele.

Aceste angajamente de ordin economic constituie exact condiția fundamentală a împlinirii tuturor celorlalte obiective care au constituit ordinea de zi a conferințelor județene de partid și care definesc conținutul programului de ascensiune generală a societății noastre. Căci, după cum se știe, nici nu poate fi vorba de evoluția ansamblului vieții sociale, de ridicarea nivelului de civilizație și cultură al maselor, fără accelerarea dezvoltării economice, a creșterii forțelor de producție, a sporirii venitului național.

Și sintem, așa am hotărât noi, într-o permanentă competiție cu timpul, vrem să atingem mai repede parametrii la care societatea noastră își va da măsura ei deplină; asta ne obligă să gândim concret, adică multilateral și precis, în profunzime, toate problemele pe care le abordăm, inclusiv acelea pe care le implică accelerarea procesului construcției revoluționare al cărei autorii sintem: mai repede, mai economic, mai eficient!

Ion Periana

EXPO '72 Valorile produse de învățămînt se măsoară în sute de milioane de lei

Unul dintre aspectele pe care le va pune cu prioritate în evidență „EXPO '72 — PRACTICA ȘI CREATIVITATEA ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT” este relația dintre dezvoltarea social-economică a patriei noastre și dezvoltarea învățămîntului. Formind potențialul de forță de muncă necesară dezvoltării economice, sociale și culturale a patriei, învățămîntul contribuie indirect la creșterea venitului național. Dar preocupându-se de formarea cadrelor în strînsă legătură cu cerințele dezvoltării social-economice, cu nevoile concrete ale producției, școala a căpătat imaginea unei adevărate micro-industrii producătoare de valori cu adevărat impresionante. Ea se înscrie astfel cu partea ei de contribuție directă la sporirea venitului național.

În învățămîntul de toate gradele funcționează — și expoziția va releva în mod pregnant acest lucru — 13.000 ateliere-școală din care 2.400 cu plan de producție și 5.600 loturi școlare, ferme și cimpuri didactice. Vizitatorii expoziției vor putea constata că în cursul acestui an valoarea activităților practice productive în învățămîntul de cultură generală a atins cifra de 63.000.000 lei din care 26.000.000 lei prin contracte, cu întreprinderile, 20.000.000 lei pentru autodotare, 17.000.000 lei prin valorificarea pe piața internă. Învățămîntul profesional tehnic și liceal de specialitate a realizat în acest an, până în prezent, o producție globală de 100.000.000 lei. De menționat că 8,8 milioane din această producție este destinată exportului. Unitățile de învățămînt superior și de cercetare ale Ministerului Educației și Învățămîntului au realizat, în 1970, 821 contracte de cercetare în valoare totală de 50.000.000 lei. Iar în 1971, 1.086 contracte în valoare de 106.000.000 lei. În 1972, s-au realizat 1.100 contracte în valoare de 120.000.000 lei.

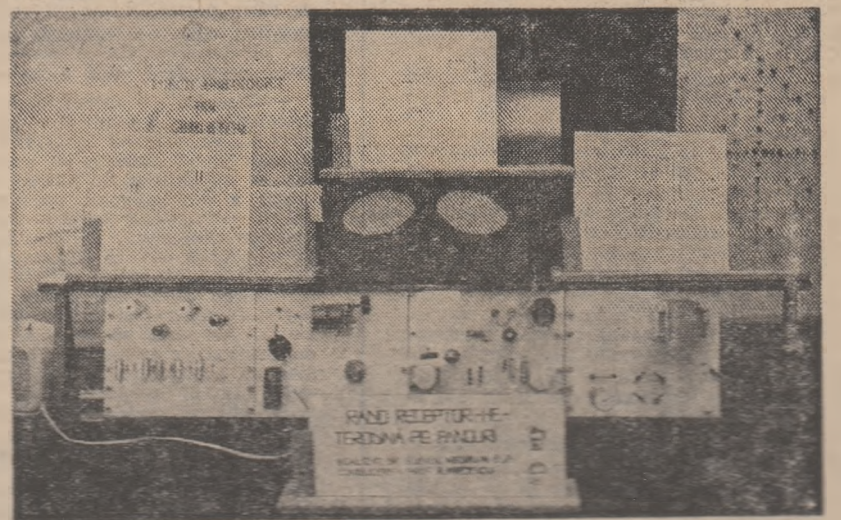
Trebuie să mai adăugăm că la acțiunile de muncă patriotică din campania de toamnă a anului 1971 s-au realizat lucrări în valoare de 63.779.037 lei și că la aceleași acțiuni din vara acestui an vor fi antrenaji aproape 400.000 de elevi și studenți.

În concordanță cu scopul major al școlii — pregătirea pentru muncă, pentru viață — tinerii care învață au devenit participanți competenți la mărirea avuției naționale, la crearea valorilor materiale și spirituale care își au ca unic izvor munca. Învățînd o largă gamă de meserii, învățînd să muncească și să producă efectiv, elevii și studenții produc în cadrul activităților tehnico-productive și al instruirii practice, aparate, instalații, material didactic pentru dotarea laboratoarelor, cabinetelor și atelierelor din școlile respective sau pentru alte școli, piese, repere și mașini din planul de producție al unor întreprinderi, produse pentru rețeaua comercială internă și externă.

Despre aceste realități, despre atenția deosebită acordată de învățămînt asigurării condițiilor pentru împletirea directă a procesului de instrucție cu cercetarea și producția, pentru îmbunătățirea dotării cu aparatură modernă a laboratoarelor, pentru amenajarea și dotarea atelierelor-școală, pentru extinderea practicii nemijlocite a elevilor în unitățile productive, despre participarea lor pe toată durata școlarizării la activitatea de producție va aduce, prin exponatele sale, prin grafice și date statistice, dovezi de necontestat „Expo '72”.

Ea va arăta că, acționînd cu fermitate și pasiune pentru aplicarea în viață a sarcinilor puse de partid, slujitorii școlii dau dovadă de profund atașament față de politica sa care ridică în prezent îmbunătățirea legăturii învățămîntului cu practica la rang de problemă centrală a dezvoltării învățămîntului de toate gradele.

O. Buzescu

Radio receptor-enterodină pe panouri, realizat de elevul M. Neanu de la Liceul „Ion Mihalcescu” din Giurgiu, sub conducerea profesorului A. Mircescu.

„În cinstea Conferinței Naționale
a partidului și a aniversării republicii,

JUDEȚUL NOSTRU VA ÎNCHEIA GENERALIZAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE 10 ANI ÎN CURSUL ANULUI VIITOR“

Intervi cu tovarășul VASILE VILCU, prim-secretar al Comitetului
județean Constanța al P.C.R., președintele Consiliului popular județean

— Stimate tovarășe prim-secretar, discuția noastră are loc într-un moment în care întreaga țară se pregătește să împlinească cu noi și remarcabile succese în muncă apropiata Conferință Națională a partidului, într-un moment în care elanul și spiritul creator al întregului popor sînt angajate plenar în îndeplinirea înainte de termen a prevederilor cincinalului. Este un efort colectiv la care participă alături de oamenii muncii din toate ramurile economiei naționale și oamenii școlii, îndeplinind cu cinste nobila lor misiune de a crește cadre cu un înalt nivel de pregătire. În acest context social-economic, vă rugăm să ne vorbiți despre învățămîntul din județul Constanța, despre direcțiile de dezvoltare ale școlii dobrojene.

— Ne aflăm în mijlocul celui de-al doilea an al planului cincinal 1971-1975, plan care și-a propus parametri de mare însemnătate pentru producția industrială și agricolă, din țara noastră, a cărei realizare va duce, fără îndoială, în final la ridicarea României pe o nouă treaptă de dezvoltare economică și socială. Cei ce încep în această parte a țării au răspuns cu deosebită însufletire chemării înflăcărate adresată întregului popor de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, raportînd îndeplinirea înainte de termen a unor importante sarcini de plan și darea în funcțiune a unor obiective economice și capacități de producție. Planul cincinal prevede pentru județul Constanța un intens ritm de dezvoltare în domeniul industriei, agriculturii, transportului, turismului etc. Alte noi angajamente au fost luate zilele acestea în cadrul Conferinței extraordinare a organizației județene de partid. Printre acestea subliniem darea în folosință, la Șantierul naval Constanța, a primului tronson al docului uscat cu 6 luni înainte de termen, începîndu-se execuția navelor de mare tonaj încă din cursul anului 1973, obținerea unei producții suplimentare de 200 000 000 lei, și realizarea a 34 milioane lei beneficiu peste plan, depășirea planului de export cu 5 milioane lei valută. Pînă la sfîrșitul acestui an vor fi date în folosință înainte de termen 31 obiective și capacități de producție. Pentru acoperirea acestor cerințe a trebuit și trebuie să ne gîndim în primul rînd la creșterea cadrelor necesare pe plan local, printr-o rețea de școli, capabilă să dea numărul necesar de forte pentru economia județului nostru.

Principalele surse de acoperire a necesarului de muncitori calificați vor fi școlile profesionale, în continuă creștere în anii viitori, liceele de specialitate, ucenicia la locul de muncă.

De exemplu, necesitățile Șantierului naval din Constanța vor putea fi acoperite prin dezvoltarea actualei școli profesionale, care, începînd din toamna anului 1972, urmează să școlarizeze în anul I 400 elevi, în afara celor 360 de tineri cuprinși la ucenicia la locul de muncă. De asemenea, pentru aceeași unitate industrială am propus înființarea unui liceu de specialitate, profilat pe construcții de nave.

În anul următor vor funcționa noi licee: un liceu industrial de chimie, care să pregătească pe viitorii muncitori și puternicele Uzine chimice de la Năvodari, un liceu de alimentație publică la Constanța, un liceu industrial de marină.

Unele propuneri de îmbunătățire și diversificare a liceelor s-au făcut deja pornind de la ideea că și în cadrul cursurilor serale de la liceele de specialitate sau de la cele de cultură generală pot să ia ființă secții serale de specialitate. Astfel, la Liceul industrial de construcții am propus să funcționeze trei secții: construcții civile, instalații tehnice, edilitare, întreținere,

exploatare și reparații auto; la Liceul industrial energetic secțiile: mecano-energetică și electroenergetică; la Liceul Năvodari o secție serală pentru chimie industrială etc.

La cele de mai sus ar mai fi de adăugat că, începînd încă din toamna anului 1971, trei licee teoretice din județ au început școlarizarea în anul I ca licee cu program aplicativ: Liceul Cobadin cu program aplicativ la agricultură, Liceul Cogealac cu program aplicativ la mecanizarea agriculturii, Liceul Cernavodă cu program aplicativ de lăcătușărie.

În ceea ce privește pregătirea cadrelor de navigatori cu calificare superioară necesare transporturilor navale, o propunere a noastră mai veche a și prins viață — începînd cu anul școlar 1972/1973 la Constanța va funcționa Institutul de marină.

Iată deci, în linii generale, căile pe care pot merge tinerii din județul nostru pentru obținerea unor meserii, a noi specialități, care le vor da posibilitatea afirmării profesionale depline.

— Adaptarea școlii la nevoile societății noastre impune o mai mare diversificare a liceului de cultură generală. Cum se concretizează această cerință în județul Constanța?

— Așa cum a spus în repetate rînduri tovarășul Nicolae Ceaușescu, și de curînd și la Conferința extraordinară a organizației de partid din București, se impune ca pregătirea elevilor din licee să fie mai strîns legată de cerințele societății moderne, se cuvine să punem mai mult accent pe programe cu profil special, pe aprofundarea temeinică a unor discipline de învățămînt. Am vorbit mai înainte de licee de cultură generală cu program aplicativ. În același sens as vrea să citez și înființarea unor clase speciale, cum ar fi cele de matematică la Liceul „Mircea cel Bătrîn” din Constanța, a celor de chimie și biologie de la Liceul nr. 2 Constanța, de fizică și biologie la Liceul nr. 3 Constanța, de matematică la Liceul nr. 1 din Medgidia. Inspectoratul nostru școlar are în studiu posibilitatea extinderii claselor speciale și la alte licee din Constanța sau din centrele mari urbane ale județului.

— După cum este știut, în cadrul acțiunii largi de perfecționare și modernizare a procesului de învățămînt, o deosebită atenție s-a acordat instruirii tineretului școlar prin muncă, pentru muncă, sarcină de seamă trasată școlii de către partid. Ne-ar interesa să cunoaștem cum s-a conturat în județul dv. colaborarea dintre școală și unitatea productivă care o patronază.

— Cred că nu putem vorbi de modernizarea procesului de învățămînt dacă nu ne referim, în primul rînd, la elementul caracteristic al acestui proces — dobîndirea de către tineretul școlar a deprinderilor practice, a însușirii elementelor de exercitare a viitoarelor profesii, de familiarizare a lui cu munca tehnică și productivă. Experiența anului școlar 1971/1972 privind înființarea atelierelor-școală în învățămîntul general și liceal este concludentă. As vrea să arăt că acțiunea de înființarea atelierelor, bazată mai ales pe autodotare, a fost primită cu mult elan în județul nostru, iesînd în relief atît resursele materiale existente pe plan local în sate și orașe, cît și atenția pe care au acordat-o majoritatea unităților productive acestei acțiuni importante care vizează pregătirea tinerii generații din patria noastră.

În luna august 1971, Biroul Comitetului județean de partid, pe baza Hotărîrii Secretariatului C.C. al P.C.R. din 4 august a aceluiași an, a întocmit un program de măsuri care stabilea modalitățile concrete de desfășurare a acțiunii de construire și amenajare a a-

telierelor-școală, între care aș aminti instruirea aparatului de partid și a primarilor pentru sprijinirea realizării sarcinilor Hotărîrii din august 1971, sedința comună a directorilor de școli cu directorii unităților economice din județ unde s-a fixat cine patronază fiecare școală. Inspectoratul școlar județean, întregul său personal, s-a mobilizat pentru realizarea acestei acțiuni în cele mai bune condiții, printre altele s-a făcut o instruire detaliată a directorilor de școli cu privire la organizarea atelierelor-școală și desfășurarea activității lor zilnice, s-a făcut o selecționare a cadrelor care conduc activitățile practice, continuîndu-se a fi încadrați, pe cît posibil, cu norma de bază în școală, s-au luat măsuri pentru dotarea școlilor cu diferite mașini și utilaje din fonduri de la buget, sau prin transfer de la unitățile economice, au fost stabilite locurile de muncă în unitățile productive pentru elevii claselor a IX-a și a X-a ale școlii generale și pentru cei din licee, au fost procurate materiale de lucru.

— Cîteva cifre, cîteva exemple ar fi, desigur, semnificative...

— Da, iată, de pildă, dacă la 1 septembrie 1971 în școlile generale și liceele județului nostru aveam doar 37 ateliere cu un număr de 590 locuri de muncă pe serie, acum, la sfîrșitul anului școlar 1971/1972, avem 232 cu 3 712 locuri de muncă pe serie. Astfel, cu sprijinul Termocentralei Ovidiu s-au realizat prin construcție și amenajare trei ateliere pentru Școala generală nr. 1 Ovidiu; la Școala generală nr. 5 Constanța cu sprijinul Consiliului popular municipal și al Truștilui de construcții locale, s-au construit trei ateliere; la Liceul „Mircea cel Bătrîn”, Liceul nr. 2 din Constanța, Școala generală nr. 15 din Constanța, Liceul din Cernavodă, cu forțe proprii, s-au amenajat cîte 2-3 ateliere de fiecare unitate și la sate, cu sprijinul cooperative agricole de producție, prin resursele locale ale consiliilor populare, au fost amenajate și s-au construit ateliere noi, cum sînt cele de la Cogealac, Pantelimonu, Viile, Mircea Vodă, Ostrov, Negru Vodă, Poarta Albă-sat, Cumpăna etc.

— Sînt rezultate frumoase de care am luat cunoștință vizitînd cîteva din școlile județului. Cum însă instruirea tehnico-productivă este un proces continuu, vă rugăm să ne vorbiți despre preocupările viitoare din acest domeniu.

— Socotesc că prin crearea atelierelor — acțiune pe care aproape am încheiat-o — nu am rezolvat decît o mică parte a sarcinii. Mai important este să vedem ce fac elevii în ateliere, cum crește deprinderile lor practice de la o clasă la alta, cum, de la simplul exercițiu, elevii ajung la crearea de obiecte utile școlii, societății. De altfel rezultatele obținute pe această linie în unele școli din orașul Constanța și din alte localități, concretizate în expoziția cu vînzare, sînt o bună demonstrație a posibilității școlii noastre pentru instruirea tehnico-productivă a tinerii generații.

Pentru viitorul an școlar ne propunem o rezolvare mai bună a pregătirii practice a elevilor din clasele IX-X ale școlilor generale și a celor din licee, intrucît în anul pe care îl încheiem în multe unități școlare activitatea practică s-a rezumat la lucrul de mîină, artizanat — activități utile, dar cu sferă limitată, care nu pot asigura pentru absolvenți încadrarea în producție și desăvîrsirea pregătirii profesionale într-o meserie necesară economiei județului. De aceea vom reconsidera lista specialităților propuse pentru practica elevilor din clasele menționate și vom lua măsuri pentru realizarea în mai bune condiții a patro-

nării școlilor de către unitățile economice, în special de către uzinele industriale din orașul Constanța.

Climatul favorabil care s-a creat în jurul ideii că școala generală de 10 ani și liceul să-l pregătească pe elev pentru a se integra cu ușurință în munca direct productivă, atenția de care se bucură practica elevilor din partea unităților productive și a oamenilor muncii, apreciem că vor duce la reușita deplină a acțiunii.

— Una din sarcinile de primă importanță ale Congresului al X-lea al partidului este generalizarea învățămîntului de 10 ani. Ce măsuri s-au luat în cadrul județului pentru ca această sarcină de mare însemnătate să fie îndeplinită în cele mai bune condiții?

— Generalizarea învățămîntului de 10 ani a însemnat pentru noi tot o preocupare de prim ordin în care am fost antrenati nu numai oamenii școlii și organele de învățămînt, ci și organele de partid, consiliile populare comunale și orășenești, activiștii de partid și obștești, deputați etc. Pe baza unor măsuri stabilite de Comitetul județean de partid s-a trecut, încă în urmă cu doi ani, la crearea condițiilor prielnice pentru extinderea rețelei școlare, sporirea bazei materiale, prinderea treptată a absolvenților școlii generale de 8 ani în clasele a IX-a și a X-a sau în alte forme de pregătire școlară. De asemenea, s-a intensificat propaganda în rîndul elevilor și al părinților; s-a asigurat un număr mai mare de locuri în internate și la gazde comune pentru elevii din clasele a IX-a și a X-a. Și, pentru că am constatat că vă plac cifrele și exemplele, am să vă dau cîteva. Din totalul absolvenților clasei a VIII-a, promoția 1970-1971, au fost cuprinși în școli postgenerale și ucenicia la locul de muncă 85,2 la sută, iar în producție (în întreprinderi și cooperative agricole) — 10,5 la sută, rîmînînd fără un procent de 4,3 la sută. Încadrarea imediată în școli și producție a peste 95 la sută din absolvenții clasei a VIII-a, de anul trecut, ne face să apreciem că este posibilă în acest an o integrare corespunzătoare a tuturor tinerilor în viața social-economică a județului. În anul școlar 1971-1972, care abia s-a încheiat, cuprinderea elevilor în clasele IX-X a fost și mai mare ca în anii trecuți. Nu numai în mediul urban, dar și în marea majoritate a comunelor s-au obținut rezultate bune în generalizarea învățămîntului de 10 ani.

— De data aceasta am putea să vă notăm un exemplu din județul dv. Un director al revistei noastre a vizitat zilele acestea comuna Crucea, una din comunele în care școlarizarea absolvenților clasei a VIII-a este de 100 la sută. Am găsit acolo o experiență interesantă, și ne face plăcere să o consemnăm în cadrul unui raportaj.

— Conchidem deci, apreciînd că în cinstea Conferinței Naționale a partidului și a aniversării republicii, județul nostru va încheia generalizarea învățămîntului de 10 ani în cursul anului viitor.

Privind obiectivele care stau în fața învățămîntului din patria noastră nu trebuie să uităm niciodată că în ansamblul măsurilor ce se iau, un loc deosebit de important îl ocupă problema educației, ale formării omului nou. Este, socotesc, nu numai o problemă exclusivă a școlii ci a întregii societăți, a noastră, a tuturor.

Conceptia clară a partidului nostru și secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțită de măsurile practice care au fost luate în ultimii ani, asigură învățămîntului românesc de toate gradele perspectivele cele mai strălucite.

Mircea Ionel

GENERAL ȘI PARTICULAR ÎN POLITICA P.C.R. DE EDIFICARE A SOCIETĂȚII SOCIALISTE

În domeniul teoriei și practicii edificării societății socialiste, raportul dintre general și particular ia înfățișarea corelației dialectice dintre legile generale ale revoluției și construcției socialiste și condițiile concrete, particularitățile infăptuirii cerințelor acestor legi corespunzător realităților din fiecare țară și etapei istorice date. În procesul obiectiv de trecere a fiecărui popor la socialism se manifestă o serie de legi generale, cum sînt: conducerea de către partidul clasei muncitoare a revoluției și construcției socialiste; instaurarea puterii politice a clasei muncitoare aliate cu țărănimia și ceilalți oameni ai muncii; înlocuirea proprietății capitaliste cu proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție și desființarea, pe această bază, a exploatării omului de către om; crearea noii suprastructuri politice și ideologice, a culturii socialiste; lichidarea asupririi naționale și stabilirea egalității în drepturi între toți oamenii muncii, indiferent de naționalitate; solidaritatea clasei muncitoare a țării respective cu clasa muncitoare din alte țări ș.a.m.d.

Cunoașterea și folosirea creatoare a cerințelor acestor legi generale sînt o condiție sine qua non a eficienței oricărei activități sociale și, cu atît mai mult, a activității politice, de conducere și organizare a societății socialiste, a elaborării unei linii politice generale juste.

Dar aceste legi, exprimînd esența noii societăți, nu pot reda întreaga bogăție a formelor lor de manifestare, și, deosebi, complexitatea vieții sociale, nu pot cuprinde numeroasele note specifice ale diverselor fenomene concrete. Așa cum sublinia V. I. Lenin „Orice general înglobează doar cu aproximație toate obiectele particulare”. Prin urmare, trebuie ținut seamă că legile generale ale revoluției socialiste activează prin și în cadrul fiecărui popor, se realizează practic prin intermediul politicii partidelor comuniste și muncitorești, care își desfășoară activitatea în condițiile concrete și specifice ale fiecărei țări. Căci fiecare popor, fiecare națiune au dobîndit de-a lungul istoriei lor o serie de trăsături proprii. Factori naturali, sociali-economici, politici, au imprimat popoarelor ritmuri diferite de dezvoltare, le-au dăruit fizionomii spirituale, culturale, naționale care le deosebesc unele de altele.

Această diversitate de condiții își pune amprenta asupra mersului procesului de transformare revoluționară a societății, face ca problemele revoluției și construcției socialiste, comune în esența lor în toate țările, să necesite o rezolvare concretă, de la țară la țară și corespunzător fiecărei etape istorice date. Acționînd înăuntrul particularului și prin particular, generalul, legile generale determină esența deciziilor, dar nu și modul concret de acțiune, nu dau automat soluții, ci doar calea pentru descoperirea și formarea lor în funcție de particularitățile fenomenelor și proceselor sociale concrete. Acestea trebuie să fie rodul politicii creatoare, al analizei științifice a condițiilor social-economice și istorice concrete, al aprecierii lor cu gândirea proprie a fiecărui partid comunist. De aici însemnătatea deosebită a unității dialectice dintre general și particular, ignorarea particularului conducînd la rîndul său, la soluții și decizii rupte de viață, cu consecințe negative pentru cauza construcției socialiste.

În această privință, P.C.R. a pornit și pornește de la faptul că în practica revoluționară, ca de altfel și în viață, generalul și particularul formează o unitate dialectică inseparabilă, generalul întrupîndu-se în viață numai prin particular, în imensa varietate a condițiilor concrete, a particularităților istorice, economice, politice, sociale, naționale.

Acest mod științific de îmbinare în politica sa a celor două categorii corelative ale dialecticii materialiste — generalul și particularul — a constituit unul din izvoarele vitalității și eficienței politicii sale, unul din factorii hotărîtori care au asigurat victorii revoluției și construcției socialiste în România. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu: „În revoluția și construcția socialismului, generalul și particularul formează o unitate dialectică inseparabilă. Cunoașterea și aplicarea adevărilor generale ale socialismului științific este o condiție obligatorie a unei politici principiale juste. Generalul exprimă legile sociale obiective, el nu poate reflecta însă multitudinea și diversitatea particularităților fenomenelor. De aceea succesul liniei politice generale a partidului comunist depinde într-o măsură importantă de înțelegerea particularului, de luarea în considerație a împrejurărilor concrete în care se aplică linia politică generală”.

Desfășurarea revoluției socialiste în țara noastră, construirea socialismului și infăptuirea sarcinilor dezvoltării multilaterale a societății socialiste arată că partidul nostru a făcut față cu succes îndatoririlor sale de forță politică conducătoare și și-a dovedit capacitatea de a folosi în mod creator legile dezvoltării sociale, teoria marxist-leninistă, în conformitate cu condițiile concrete ale României. Tocmai din luarea în considerare a acestor condiții izvoară diferitele particularități ale tacticii partidului nostru în revoluție, formele și metodele folosite în construcția socialistă.

Ceea ce ni se pare mai ales demn de relevat din acest punct de vedere este că o asemenea orientare nu are un caracter conjunctural, ci sintetizează o îndelungată experiență istorică, ea punîndu-și amprenta asupra rezolvării cu succes a tuturor problemelor-cheie ale procesului de transformare revoluționară a societății noastre.

Astfel, este binecunoscută importanța primordială pe care o are crearea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului, pe fundamentul industrializării, pentru țări ca România, care au moștenit de la vechea orînduire un nivel scăzut de dezvoltare a forțelor de producție. Situînd în centrul programului său economic industrializarea socialistă a țării, P.C.R. a imprimat acestei politici trăsături distinctive, corespunzătoare nivelului de dezvoltare economică a țării și necesităților de a ridica gradul general de bunăstare și civilizație al poporului. Asemenea trăsături sînt ritmul înalt și susținut de creștere a producției industriale, dinamismul accentuat al ramurilor determinante pentru progresul economic general, diversificarea ramurilor și subramurilor menite să valorifice în mod complex și eficient resursele țării, repartizarea rațională a forțelor de producție pe teritoriul țării. În etapa actuală, potrivit prevederilor Congresului al X-lea, partidul nostru orientează eforturile spre îmbunătățirea structurii industriei, prin dezvoltarea îndeosebi a acelor ramuri și subramuri caracteristice unei economii moderne, pentru a reflecta mai bine cerințele revoluției științifico-tehnice și a obține o creștere a gradului de tehnicitate și eficiență a producției.

Un alt proces legic de importanță hotărîtoare pentru asigurarea, în orice țară, a victoriei socialismului, cum este transformarea agriculturii pe baze socialiste, a intrunit în România un șir de caracteristici originale și particularități determinate de specificul satului românesc. Așa, de pildă, existența unui mare număr de gospodării țărănești, mici și mijlocii, cu o productivitate redusă, a impus efectuarea transformării socialiste a agriculturii ca un proces

treptat, continuu, care a îmbinat asigurarea bazei tehnico-materiale necesare modernizării acestei ramuri cu convingerea țărănimii asupra avantajelor marii gospodării socialiste, cu folosirea pe scară largă a formelor simple și mai ales intermediare de asociere în muncă a țărănimii, fără a se recurge la naționalizarea pămîntului. O rezolvare originală a asigurat partidul nostru problemelor specifice ale țărănilor înstăriți, față de care a dus o politică de îngrijire a posibilităților lor de exploatare și apoi de atragere pe drumul cooperativizării.

Ținînd seama de rolul important al agriculturii în economia noastră și de necesitatea de a corela mai bine dezvoltarea ei cu celelalte ramuri ale economiei, Congresul al X-lea al partidului, ca și alte documente de partid ulterioare, au trasat jaloane pentru creșterea într-un ritm mai intens a producției agricole, pentru folosirea mai eficientă a avantajelor noilor relații de producție de la sate.

Între multiplele exemple care ilustrează îmbinarea organică în politica partidului a generalului cu particularul se impun atenției numeroasele soluții de o mare forță creatoare care au fost elaborate, îndeosebi după Congresul al IX-lea, în cele mai variate domenii ale vieții sociale — în perfecționarea formelor de organizare și conducere a economiei, în învățămînt, în cercetarea științifică, în îndrumarea activității cultural-artistice, în determinarea rolului organizațiilor obștești. Spiritul inovator se reflectă cu pregnanță în perfecționarea modalităților de exercitare a rolului conducător al partidului, a activităților de stat; precum și în dezvoltarea continuă a democrației socialiste.

Aplicarea creatoare a principiilor marxist-leniniste la condițiile sociale ale țării noastre a dat posibilitate partidului să rezolve cu succes una dintre problemele cele mai complexe ale vechii României — problema națională, să făurească și să cimenteze unitatea și prietenia frățască dintre poporul român și naționalitățile concitoyene, expresie a democratismului orînduirii socialiste, a coeziunii sociale și politice a poporului nostru.

O manifestare grăitoare a modului creator și original în care partidul nostru conduce procesul de edificare a societății socialiste o constituie definirea și caracterizarea etapei actuale a dezvoltării construcției socialiste, făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. În concepția partidului, acest obiectiv major de perspectivă reprezintă o etapă nouă, de maturizare a socialismului în toate sferele vieții sociale, de perfecționare a bazei și suprastructurii socialiste a întregii societăți, în vederea trecerii treptate la comunism. Totodată, făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate presupune o activitate amplă și complexă pentru transformarea conștiinței oamenilor, formarea omului nou, cu un nivel de cultură în continuă creștere și cu o bună pregătire politico-ideologică. Înalta responsabilitate pentru condiția umană, grija și atenția excepționale pe care partidul le acordă activității ideologice și educative și-au găsit o nouă și pregnantă afirmare în amplul program de educație comunistă a întregului popor, elaborat de plenara din 3—5 noiembrie 1971 din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — program menit să contribuie la formarea omului nou, profund devotat socialismului și comunismului și capabil să rezolve cu deplin succes problemele complexe ale edificării noii orînduirii.

Activitatea de creație originală pentru a realiza sinteza dintre adevărurile generale ale marxism-leninismului și condițiile particulare, specifice, are o importanță hotărîtoare nu numai pe plan național, pentru propriul popor, ci și pe plan internațional, reprezentînd un aport al partidului nostru la tezaurul teoretic al marxism-leninismului, la experiența mișcării comuniste și muncitorești, la creșterea forței de atracție a ideilor socialismului. Acționînd în mod creator, elaborîndu-și politica în conformitate cu cerințele obiective și condițiile concrete ale țării noastre, Partidul Comunist Român își îndeplinește cu succes misiunea de forță politică conducătoare a societății, călăuzește în mod ferm România pe calea socialismului, a progresului și civilizației. În felul acesta, partidul nostru răspunde atît îndatoririi față de propriul popor, cît și îndatoririi internaționaliste de a contribui la întărirea sistemului mondial socialist, a forțelor păcii și progresului din întreaga lume.

Pamfil Nichițelea-Murgoci

Ediții de buzunar

Îmi amintesc cum, cu ani în urmă, am stat năucit în fața unei cărți manuscrise din nu știu ce secol. Mă aflam la Biblioteca **Bathyanecum** din Alba Iulia și custodele îmi explica din ce „materiale” fusese făcută cartea pe care o aveam în față: ei bine, din piei de miel nefătăși care, spunea domnia sa, au dat foilor acea subțirime de mătase și o durabilitate de învidiat. M-am gândit atunci ce salt enorm a făcut cartea peste veacuri, de la castitosele volume ale timpurilor trecute, la edițiile de astăzi, ieftine, la îndemîna oricui.

Apariția cărții de buzunar în deceniul trei al secolului nostru a marcat începutul erei de industrializare a cărții și, implicit, de democratizare a ei. Pătrunderea masivă a acestui mijloc de comunicare în toate straturile societății (din statisticile mondiale reiese că „explozia” cărții de buzunar produce aproape o dublare a numărului de exemplare la fiecare zece ani) l-a făcut pe un Michel Butor să exclame într-un interviu recent: „Astăzi un scriitor nu există decît în măsura în care este publicat într-o carte de buzunar”.

Ce departe sîntem de vremea a celor **libri catenati**, cărți legate cu lanțuri de rafturile bibliotecilor, pe care o evoca în a sa **Bătălie a cărților** icusitul Jonathan Swift: „...și din cumințe prevedere față de primejdia încăierărilor, cei vechi au socotit nimerit să le lege în bună pace în zdreane lanțuri de fier”.

Edițiile de buzunar nu au revoluționat însă numai tehnologiile de fabricație. În egală măsură au „desacralizat” cartea, cum scria de curînd cineva, transformînd-o într-un bun de larg consum, pe care îl porți „în buzunar” și pe care îl abandonezi sau îl arunci după ce l-ai consumat.

Dar faptul cel mai interesant mi se pare a fi influența pe care o exercită cartea de buzunar, o influență nu totdeauna prea fericită, asupra celorlalte tipuri de ediții. Tot mai mult copertile cărților se aseamănă, prin desenul și, mai ales, culoarea lor, cu etichetele produselor industriale de serie. Grija pentru o „prezentare” cît mai șocantă, a făcut de multe ori să treacă pe planul al doilea grija pentru calitatea conținutului. Se zice că un director de editură de aiurea ar fi spus: „Dați-mi o copertă bună și voi vinde două sute de pagini albe”.

Lăsînd deoparte unele exagerări, nu se poate să nu observăm audiența imensă de care se bucură aceste ediții. În lume există o enormă nevoie de a citi. Deși se editează în cantități uriașe, unii vorbind chiar de un fel de „sufocare” a omului cu textul tipărit, pe glob persistă o acută penurie de cărți. Este, dacă vreți, paradoxul cărții în epoca noastră, despre care vorbea și directorul general al UNESCO, René Maheu, în mesajul prilejuit de inaugurarea **Anului internațional al cărții**.

Edițiile de buzunar, cu valurile lor succesive și din ce în ce mai mari, vor umple însă și aceste goluri, astfel încît (citez din mesajul lui René Maheu) „acel instrument de comunicare, cel mai sigur, mai ușor de minuit din cîte au fost vreodată inventate, să permită gândirii omului să învingă timpul și spațiul”.

Costache Olăreanu

Comunistul de la catedră

Director și coleg

Nu puteam începe prezentarea profesorului de istorie, Ion N. Nicoară, directorul Școlii generale de 10 ani, nr. 8, din Ploiești, decît cu definiția-sintagmă de mai sus, în care se înscrie perfect. De altfel, aceasta și este propria sa imagine despre sine — și așa îl privesc și cei 50—60 de învățători și profesori de la școala sa, cu care lucrează de aproape 10 ani. Cred că în această viziune a funcției sale stă și secretul bunului mers al procesului instructiv-educativ de aici. Iată ce mi-a declarat, într-o recentă discuție, în acest sens:

— Ar fi curată prezumție din partea mea să-mi închipui că toți colegii mei, de la școala noastră, au de învățat de la mine. Dimpotrivă, eu sînt cel care învăț de la fiecare! Mă bucură orice bună inițiativă a lor, pe care o și încurajez, iar hotărârile conducerii școlii, socotesc eu, trebuie să fie expresia gândirii colective a întregului corp profesoral. Să învățăm, în această privință, de la stilul de muncă al conducerii de partid, al cărei dialog cu masele este permanent!

Directorul are grijă ca atitudinea sa, de respectare a personalității și demnității colegilor, să se reflecte și în relația profesor—elev:

— Noi sîntem totul pentru elevi. Tocmai de aceea se impune să-i facem să simtă la rîndul lor, că și ei sînt totul pentru noi! Numai așa vor rodi strădaniile noastre de a face din ei oameni adevărați, utili societății socialiste.

Rezultatele activităților instructiv-educative de la Școala generală, condusă în această viziune de profesorul Ion Nicoară, sînt multe și nu e locul să le amintim acum. Este semnificativ să arătăm însă că Liceul și Institutul pedagogic de învățători din localitate au dorit, în acest an școlar, să-și desfășoare practica pedagogică aici. Într-adevăr, sînt multe de văcut și de învățat la această școală, la cele 4 ateliere ale elevilor (lăcătușărie, tâmplărie, croitorie, gospodărie); în laboratoarele de chimie și de fizică; în cabinetele de științe sociale, geografie, științele naturii, în cadrul modernului complex sportiv, la bibliotecă... Și toate acestea nu fiindcă așa cer formele superioare. „Noi sîntem puși aici de partid — ne spune directorul — și rațiunea noastră de a fi este să nu dezamăgim pe nimeni, și nu în ultimul rînd, pe elevi, pentru care sîntem alfa și omega”.

E lesne de înțeles că aici nu mai este loc pentru rutină, birocrație, lucru de mintuială — dușmanii de neîmpăcat ai procesului instructiv-educativ.

Așa gîndește și acționează, ca director, profesorul Ion Nicoară; și ca propagandist la învățămîntul ideologic (din 1948, fără întrerupere); așa a fost și ca inspector școlar și șef al secțiunii de învățămînt a județului Prahova, în anii trecuți; ca lector al Comitetului de cultură și artă și apoi ca secretar al acestuia, în orașul Ploiești. Un om al faptelor, înobilind răspunderile ce i se încredințează, pilduitor pentru cine îl cunoaște. Un comunist din armata de nădejde a partidului.

Ne aflăm în mijlocul unor prefaceri de fond ale învățămîntului nostru. Și nu ca spectatori, ci în calitate de ostași pe frontul culturii și educației socialiste. În acest vast proces, modernizarea școlii nu trebuie înțeleasă în mod îngust, unilateral; ea trebuie legată nemijlocit de prefacerile adînci, calitative, ce au loc în prezent în societatea noastră. Învățămîntul trebuie să corespundă întru totul nevoilor societății socialiste multilaterale dezvoltate. După cum sublinia recent secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, noi „avem, fără îndoială, nevoie de biologi, medici și fizicieni, dar pentru aceștia trebuie să facem programe speciale. Pentru viitorii fizicieni să avem școli unde să învețe cu adevărat fizică, nu de toate și nimic aprofundat”. În acest context, rolul claselor speciale, ca precursori ale viitorului tip de liceu este bine determinat: depistarea, îndrumarea și pregătirea elementelor valoroase din rîndul elevilor, crearea unei pepinere de fizicieni, chimiști, matematicieni etc., care să facă față cerințelor de perspectivă ale economiei naționale.

În sondajul nostru am căutat să consemnăm rezultatele obținute, inițiativele și unele propuneri ale profesorilor de la clasele speciale de fizică din București, precum și ale altor factori de răspundere din sfera învățămîntului, pentru a realiza o viziune de ansamblu asupra modului cum răspund aceste clase cerințelor actuale de modernizare a învățămîntului.

Priscila Enulescu Ursea, profesoară la Liceul „Dimitrie Cantemir”, din București: Intrucît clasa specială de fizică a început să funcționeze la liceul nostru încă din anul 1964, am avut puțină să urmărim roadele activității elevilor cu fiecare din promoții. Astfel, aproape toți absolvenții de la clasa specială de fizică au reușit la concursul de admitere în învățămîntul superior. Țin însă să relev faptul că, deși la clasa specială de fizică s-au admis elevii cu calificativele cele mai bune la obiectul de profil (fizică) și unul din obiectele înrudite (matematică sau chimie), mai echitabil ar fi să se recruteze elevii pe baza unui concurs la nivelul municipiului, intrucît în notarea elevului intervin adesea factori subiectivi. Doresc, de asemenea, să menționez un alt aspect negativ: necorelarea programei de fizică (pentru clasele speciale) cu cea de matematică. Multe noțiuni de matematică se predau mult mai tîrziu decît ar fi necesar pentru însușirea unor teme de fizică.

Cred că ministerul ar trebui să reglementeze printr-o dispoziție sprijinirea acestor clase de către catedrele de specialitate din învățămîntul superior. În prezent nu există o corelare corespunzătoare între cerințele facultăților de profil sau de profil înrudit, cu ceea ce pot oferi absolvenții unei clase speciale de fizică. Intrucît și în problematizarea lecțiilor au fost întîmpinate greutăți, găsesc că ar fi deosebit de utilă susținerea de către cadre din învățămîntul superior a unor lecții pe bază de probleme.

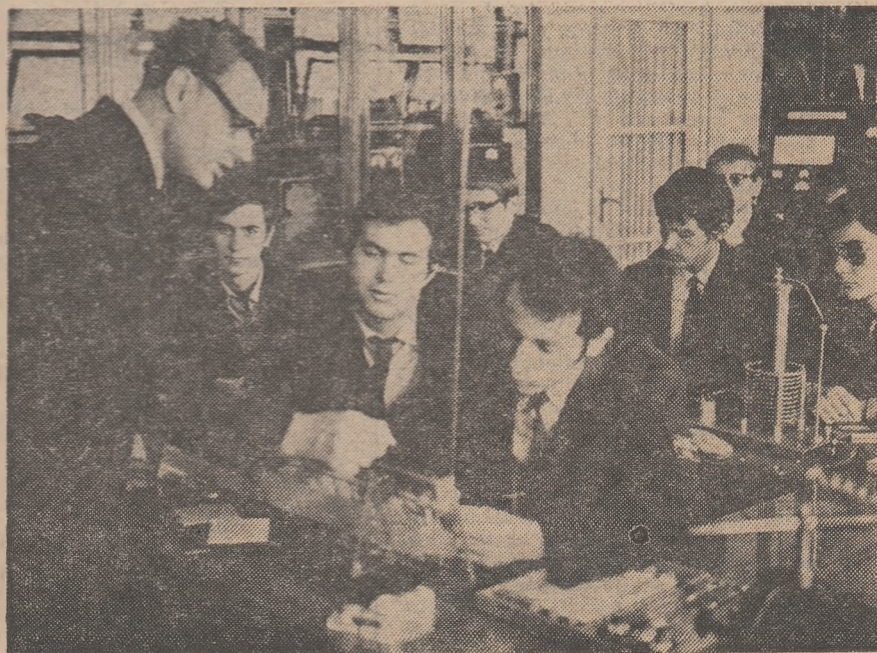
Ion Săceanu, profesor la Liceul „Nicolae Bălcescu”, din București: Clasele speciale de fizică și-au dovedit din plin utilitatea. Elementele valoroase care s-au evidențiat la concursurile interne și internaționale provin în marea lor majoritate tocmai de la aceste clase. Doresc să subliniez în mod deosebit următorul fenomen pe care l-am observat în practica mea de profesor la clasa specială de fizică: de regulă, elevii care formează aceste clase obțin rezultate bune la toate disciplinele. Din acest motiv, profesorii de la celelalte obiecte au tendința de a-i supraîncălzi, scurtînd în acest fel timpul afectat studiului obiectului de profil — fizica. Luînd în considerare această stare de lucruri, cred

că programele la celelalte obiecte (de ex. la științele naturii, istorie etc.), trebuie să fie revăzute în mod corespunzător. Din cauza supraîncălzirii, se manifestă un grad înaintat de oboseală la acești elevi începînd cu trimestrul al III-lea.

Cred că este greșită opinia potrivit căreia un elev care nu a obținut calificativul de promovare la geografie sau istorie, de exemplu, să fie exclus din clasa specială de fizică (lucru perfect valabil pentru toate clasele speciale), în ciuda faptului că acesta manifestă aptitudini deosebite pentru obiectul de profil. Această problemă ar trebui privită într-un mod mult mai maleabil, constructiv.

Alexandru Predescu, profesor la Liceul nr. 33 din București: Lipsa unui manual nu este prea mult simțită de elevi, intrucît am căutat ca printr-o studiere selectivă a bibliografiei (indicată de mine) să suplînesc această lacună. Dificultățile întîmpinate se datoresc mai degrabă bagajului sărac al elevilor în ceea ce privește cunoștințele de matematică. Principala mea preocupare a fost ca elevii să înțeleagă mai profund fizica, să dezvolte cunoștințele teoretice căpătate, aplicîndu-le în practică. La sfîrșitul fiecărui trimestru, clasa susține un fel de colocviu, pe baza materiei predate, privind o anumită temă. Fără caiet, carte etc., elevii rezolvă probleme sau execută lucrări cu toate calculele necesare. Practica tehnico-productivă am încercat să o apropiem de specificul clasei: confecționarea și repararea materialului didactic de fizică, practica în laboratorul foto etc. Cred că ar trebui înființat un laborator special pentru aceste clase la nivelul municipiului. Aș propune, de asemenea, înființarea unui cerc de comunicări științifice ale elevilor.

Iustin Stoian, profesor la Liceul nr. 39, din București: O clasă specială trebuie să cuprîndă elevi talentați nu numai dintr-o școală, căci astfel baza de selecție este totuși redusă. Propun realizarea unei clase speciale pe sector, pentru fiecare specialitate. Aș ține seama și de rezultatele obținute la olimpiada pe sector, astfel că, elevii care au obținut un minim de 16—17 puncte să fie declarați reușiți, fără a se mai

Liceul „Mihail Sadoveanu” din București: dialog profesor—elev

Sondaj de opinie

CLASELE

DE FIZICĂ

Liceul „George Lazăr” din București

prezenta la concurs. Într-un singur liceu ar fi indicat să nu existe mai multe clase speciale, iar alegerea liceului în care să se înființeze o asemenea clasă să se facă după numărul elevilor reușiți la proba de selecție. În ce privește îndrumarea claselor speciale, aceasta ar trebui inclusă în norma didactică a profesorilor cu prestigiu din cadrul învățămîntului superior.

Marius Gall, profesor la Liceul „Nicolae Bălcescu”, din București: Înainte de a înființa clasele speciale de fizică era absolut necesară o investigație în rîndul elevilor. Testele în clasa a IX-a ar fi demonstrat cu prisosință dacă elevii au aptitudini reale pentru studiul fizicii. În acest fel s-ar fi evitat disrepanța ce se manifestă la mulți dintre elevii între dorința pe care aceștia o au de a studia fizica, pe de o parte, și aptitudinile, cit și pregătirea reală pe care o posedă, pe de altă parte. Din această cauză, clasa cu care lucrez nu prezintă omogenitatea dorită. De aceea cred că maniera de la olimpiada (aplicată la concursul de selecție) ar putea fi folosită cu bune rezultate.

Întîlnirile cu cadrele universitare le găsesc deosebit de utile, dar concretizate nu în prelegeri de la catedră, la nivel academic ci sub formă de consultație cu elevii și profesorii. Apreciez că activitatea comisiei de fizică a Ministerului Educației și Învățămîntului (îndeosebi a subcomisiei pentru învățămîntul de cultură generală) au fost pe deplin corespunzătoare, ne

ni

SPECIALE

FIZICĂ

gice: De cele mai multe ori la clasele speciale de fizică este uitat obiectivul principal: **depistarea elevilor cu înclinații și gândire creatoare dezvoltată**, precum și furnizarea către facultățile tehnice a unor elemente cu informații științifice mai bogate și gândire științifică superioară. Aceasta este menirea claselor speciale de fizică și **nu formarea de fizicieni**, cum greșit gîndesc unii profesori și specialiști. Personal am remarcat o scădere vizibilă a nivelului claselor obișnuite din cauza selecției celor mai înzestrați elevi pentru clasele speciale. De aceea, sînt partizanul înființării sau mai bine zis, **înlocuirii claselor speciale cu grupe speciale**, formate din 10-15 elevi, care să beneficieze de ore suplimentare la disciplina respectivă, cu ajustarea corespunzătoare, bineînțeles, a programei la celelalte discipline. În felul acesta, s-ar evita subminarea celorlalte clase, precum și minimalizarea conținutului general al materiei respective de către profesorul de specialitate. În ceea ce privește pregătirea profesorilor de la aceste clase, consider absolut necesar să se țină cursuri de îndrumare în timpul vacanțelor, **cu cadre avînd, în primul rînd, o pregătire psiho-pedagogică superioară**. Vorbind despre manualele destinate claselor speciale, acestea o dată elaborate, ar predispuce la expunere pe profesor și la memorare pe elev. Cred că o bibliografie variată și bogată ar deprinde pe elevi săculeagă materialul necesar, să-și organizeze în mod judicios studiul, fiind, în același timp, un factor stimulator al inițiativei personale. Vreau să atrag atenția asupra faptului că editarea broșurilor pe capitole (după cum se preconizează) va duce invariabil la formarea unui manual. Broșurile sînt necesare, dar concepute așa cum le vede autorul, avînd scopul de a adînci o temă de specialitate sau a o complementa.

Constantin Vrejoiu, dr. conferențiar la Facultatea de fizică, din București: După cum am putut remarca, la examenul de admitere la facultate au ieșit în evidență acei elevi care au obținut rezultate deosebite la concursuri sau olimpiade. De aici se poate trage concluzia că maniera de la olimpiade ar fi cea mai indicată în racolarea elevilor pentru clasele speciale de fizică.

O programă ultraspecializată pentru clasele de fizică are efecte negative — duce la neglijarea pregătirii teoretice de bază, la neglijarea coroborării între pregătirea teoretică și aplicarea practică a celor învățate. Iată de ce mulți candidați la admitere în facultate nu stăpînesc cunoștințele esențiale.

Cred că principala vină în lipsa unei conlucrări facultate-școală de pînă acum o are ministerul, care nu a elaborat un sistem în acest domeniu. Din această cauză și școlile s-au complăcut în această situație. Au fost desigur și excepții, unii profesori solicitînd ajutorul nostru.

Chelu Iunian, inspector la M.E.I. Programă pentru clasele speciale de fizică necesită unele îmbunătățiri.

Pînă acum, nivelul de predare a cunoștințelor nu a fost bine precizat. De aceea, de multe ori s-a mers prea adînc, mulți profesori păcătînd prin a căuta „ultraspecializarea” cu orice preț. De curînd, comisia pentru fizică din minister a luat în discuție noul proiect de programă pentru clasele speciale de fizică, care va delimita mai bine scara cunoștințelor ce trebuie să fie însușite.

Nu s-a pus încă problema elaborării unor manuale pentru clasele speciale. Avem în vedere editarea de către E.D.P. a unor broșuri pe diferite teme care să vină în completarea manualului existent pentru clasele reale. În ce privește legătura școală-învățămînt superior, cred că ar fi deosebit de util ca unele cadre universitare să predea la aceste clase, iar elevii să execute lucrări în laboratoarele din facultăți, pentru a suplini întrucîtva slaba dotare a laboratoarelor din școli. În această privință există deja o experiență ce ar putea fi generalizată, de exemplu, în orașele Timișoara și Cluj. Găsim ideea formării unor grupe speciale în cadrul liceelor deosebit de interesantă, care merită a fi discutată cu toată seriozitatea.

Din cele arătate mai sus, se pot desprinde cîteva idei deosebit de valoroase ce pot fi aplicate cu succes la clasele speciale de fizică din cadrul liceelor, precum și la celelalte clase speciale (matematică, chimie etc.). Desprindem cîteva dintre acestea:

— **Instituirea unui concurs pe baza unor criterii unice la care să fie admiși elevii cu bune rezultate din clasa a IX-a.**

— **Organizarea unor grupe speciale de elevi pe opțiuni.**

— **Reajustarea programei pentru clasele (grupele) speciale, care trebuie să corespundă scopului pentru care a fost creată: de a dezvolta la elevi gîndirea creatoare și nu de a facilita „ultraspecializarea” acestora, în dauna însușirii noțiunilor de bază.**

— **Cursuri de specializare și îndrumare pentru cadrele didactice de la aceste clase, punîndu-se un accent deosebit pe pregătirea psihopedagogică.**

— **O conlucrare strînsă și bine organizată între școală și facultate, inspectoratele școlare devenind o punte de legătură între ele.**

— **Organizarea practicii elevilor din clasele speciale de fizică pe baze noi (strîns legată de profilul clasei).**

— **Utilizarea laboratoarelor (cabinelelor) școlilor în care există clase speciale cu aparatură modernă și în cantitate suficientă.**

— **Elaborarea unor cărți sau broșuri capabile să suplinească lipsa manualelor pentru clasele speciale de fizică, care să corespundă concepției moderne a învățămîntului.**

— **Punerea la dispoziția elevilor și profesorilor de către edituri (în special de către E.D.P.) a unei bibliografii de specialitate în cantități suficiente.**

Constantin Butura

Școala generală „Dorobanț-Aroneanu” - județul Iași: studiu pe aparate

În cinstea Conferinței Naționale a P.C.R. și a 25-a aniversări a Republicii, elevii din Școala de cultură generală din Bistrița, județul Neamț, editează o publicație semestrială („Revista noastră”). Articolele vor fi semnate de elevi și cadre didactice. Paginile revistei vor oglindi realizările obținute în comună și școală sub îndrumarea P.C.R., vor fi popularizate rezultatele pozitive în procesul instructiv-educativ, cele obținute prin munca patriotică a pionierilor, pagini din istoria satului etc. De asemenea, pe „sanctierul” celor mici, se află montate literar-muzicale, o expoziție de desene ale elevilor.

Inspectoratul școlar al Județului Constanța și Casa corpului didactic au organizat în cinstea Conferinței Naționale a partidului un interesant simpozion cu tema „Conferința Națională a P.C.R. — moment de seamă în perfecționarea organizării și conducerii întregii vieți social-politice și economice în etapa actuală”. La lucrările simpozionului și-au adus contribuția, prin interesante expuneri, profesori, cercetători, pedagogi. Iată cîteva din expunerile prezentate: „Coordonate ale creșterii rolului conducător al P.C.R. în etapa actuală de dezvoltare a țării”; „Direcțiile principale ale realizării echității și dreptății sociale”; „P.C.R. — promotorul democrației socialiste”; „Integrarea socială a intelectualului în viața satului”; „Contribuția creșterii a partidului și statului socialist român la îmbogățirea conținutului conceptului de combativitate revoluționară” și, altele.

Organizat pentru prima dată în țară, concursul de biologie „Emil Racoviță”, desfășurat în acest an a reunit pe numeroși elevi ai claselor speciale și ai claselor de cultură generală. Sîmbătă 24 iunie a.e., a avut loc în amfiteatrul „Dimitrie Brîndză” de la Institutul botanic din București, festivitatea de premiere a celor 173 de elevi selecționați din cei 960 de candidați prezenți la etapa pe școală, care au înrunit un punctaj mare la faza pe municipiu a olimpiadei de biologie. După prezentarea desfășurării și a rezultatelor concursului, făcînd de prof. ora Cezara Popovici de la Inspectoratul școlar, elevii au cunoscut cîteva aspecte ale perspectivei și ale caracteristicilor cercetării biologice, prezentate de cercetătoarea Ecaterina Csengeri.

Premianții acestei etape vor participa, alături de colegii lor din țară, la tabăra de la Timișoara, care se va deschide pe 17 iulie a.e., unde se va desfășura etapa finală a concursului „Emil Racoviță”, etapă închinată Conferinței Naționale a partidului, (Rodica Andreescu).

La Centrul de perfecționare a cadrelor care muncesc cu pionierii de pe lîngă C.N.O.P. s-a desfășurat în perioada 22-24 iunie a.e. un curs cu profesorii care îndrumă revistele pionierilor din școli.

În cadrul activităților de perfecționare (expuneri, demonstrații, dezbateri, întâlniri) s-a evidențiat faptul că în prezent revistele școlare contribuie la educarea politico-ideologică a copiilor, la stimularea potențialului creator în diferite domenii de activitate — literar și tehnico-științific.

Revistele școlare trebuie să acorde în paginile lor mai mult spațiu copiilor, să încurajeze originalitatea, afirmarea aptitudinilor și talentelor.

În timpul stagiului de perfecționare, personalități marcante ale culturii și artei — acad. prof. Mihai Beniuc, prof. univ. dr. doc. Ovidiu Papadima, Veronica Porumbacu, Alexandru Mitru și alții — au prezentat sugestii în legătură cu orientarea creației pionierilor, au evocat momente din viața lor, arătînd rolul pe care l-au avut revistele școlare în afirmarea primilor pași pe drumul creației literare, științifice. (F.I.)

Părinții și elevii, au putut urmări recent în sala de spectacole a Casei pionierilor din Arad, „Parada modei pentru copii”.

Aceiune a avut un plus de atractivitate și interes, fiind organizată cu participarea exclusivă a modelelor executate în atelierele liceelor și școlilor generale din municipiu în cadrul activităților tehnico-productive. Elevii au reușit să realizeze cu mijloace discrete, puțin costisitoare, printr-un colorit modern și accesorii adecvate peste 50 modele pline de fantezie pentru fete și băieți cuprinși între vîrsta de 4-16 ani.

Aprecierile unanime ale spectatorilor dovedesc faptul că în prezent, în cadrul atelierelor școlare, se poate desfășura o activitate la nivelul unor înalte exigențe, realizîndu-se produse de calitate, utile și care pot fi valorificate imediat. A fost o acțiune a cărei experiență e bine să fie continuată cu participarea unor specialiști din domeniul artei croitoriei. (Horia Truță)

dezbătînd multiplele probleme pe care le ridică clasele speciale de fizică.

Cristina Vieroșanu, profesoară la Liceul „Mihai Viteazul”, din București: Programă claselor speciale de fizică, așa cum este concepută, prevăzînd explicarea conceptelor și metodelor cu care operează fizica, precum și cele două modalități generale de explicare a fenomenelor — macroscopic și microscopic — contribuie în bună măsură la pregătirea mai profundă a elevilor, la formarea orizontului științific, la înțelegerea materialității lumii. Pentru a transpune în viață o programă bună, consider că este absolut necesară elaborarea unor manuale la nivelul programei și a unei bibliografii adecvate. Existența unei bibliografii bogate și accesibile ar ușura substanțial sarcina modernizării sistemului de predare, în sensul renunțării la expuneri lungi, care predispuce la pasivitate și înlocuirea lor cu discuții — **problematizarea lecției** — calea cea mai sigură pentru dezvoltarea gîndirii creatoare a elevilor.

Am remarcat insuficienta dotare a școlilor cu aparatură modernă și în cantitate suficientă. Pentru a remedia măcar în parte această deficiență, consider că ar fi util să se înființeze magazine (sau raioane) speciale pentru material didactic, de unde s-ar putea procura aparate întregi sau piese de schimb.

Nicolae Stănescu, cercetător principal la Institutul de științe pedago-

Examen de calificare odată cu bacalaureatul

Pentru colectivul Liceului nr. 2 din Cîmpulung Muscel, sfîrșitul acestui an școlar a coincis cu absolvirea primei promoții de elevi calificați la locul de muncă. 27 din cei 32 de absolvenți ai liceului nostru au primit odată cu diploma de bacalaureat, atestatul în meseriele de sudor, strungar sau electrician. Încă din 1970 colectivul de conducere al liceului a stabilit ca pentru fete să creăm un atelier destinat cusăturilor naționale și lucrurilor de artizanat, iar pentru băieți, neavînd posibilitatea realizării unui atelier adecvat, să ne adresăm întreprinderii de industrie locală. Astfel, cu concursul tovarășului Petre Jubleanu, inginerul șef al întreprinderii, am stabilit măsurile organizatorice necesare repartizării elevilor pe zile, pe ateliere, pe grupe pe locuri de muncă, pe cei care răspund de pregătirea elevilor, forma de supraveghere și evidență a muncii, retribuția muncii etc. Mai mult, în minuta încheiată atunci, s-a stabilit, de asemenea, că elevii a căror durată de pregătire practică va depăși doi ani, vor putea fi calificați în urma unui examen, care va fi ținut la sfîrșitul perioadei, la întreprindere. Au urmat doi ani de muncă susținută, perioadă în care elevii liceului nostru au muncit, străduindu-se să-și însușească tainele meseriilor legate de prelucrarea metalelor, sub îndrumarea celor mai buni muncitori ai întreprinderii.

Pentru asigurarea bunului mers al activității s-au organizat perioade de consfățuiri cu colectivul de conducere al practicii, iar personalul întreprinderii, care se ocupă de pregătirea elevilor, a fost investit cu dreptul de a aprecia munca elevilor prin calificative și de a propune recompense și sancțiuni. Acum elevii noștri se mîndresc cu faptul că o bună parte din produsele întreprinderii (articulații, glasiere pentru autoturismele Dacia și Aro, scaunele pentru „Dacia“ și tobele de esapament) conțin în ele și modesta lor contribuție, că adeseori, în pericolele mai grele ale extinderii atelierelor au contribuit și ei la manipularea materialelor de construcție, a materiei prime, a produselor. De o atenție deosebită s-au bucurat elevii anului IV în vederea prezentării la examenul de calificare la locul de muncă din 2 iunie a. e. Dar de cea mai mare importanță, considerăm noi, sînt mutațiile care s-au produs în conștiința elevilor. În acest sens, elevii noștri au învățat să aprecieze eforturile muncitorilor pentru îndeplinirea și depășirea planului de producție. Sînt semnificative astfel cuvintele absolventului Mihai Niță: „Sînt hotărît să devin inginer. Voi ține însă la loc de cinste prima mea diplomă obținută în specialitatea dorită: diploma de muncitor“.

sau ale lui Petre Momirlă, șeful atelierului nr. 2, cu ocazia examenului de calificare: „Aș dori să am în colectivul meu de muncă pe absolventul Radu Gheorghe care, într-un timp destul de scurt, a reușit să cunoască tainele meseriei, e bun organizator, gata oricînd să treacă la îndeplinirea sarcinilor ce i se încredințează“.

Din experiența dobîndită în cursul celor doi ani am constatat că pentru pregătirea tehnică productivă a elevilor de liceu, *locul cel mai potrivit pentru activitate este întreprinderea producătoare de bunuri materiale, precum și atelierul școlar, atunci cînd este utilizat la nivelul întreprinderii și are plan de producție propriu*, pentru ca munca elevilor să se concretizeze în produse finite. Organizarea pregătirii tehnice productive în ateliere improvizate, slab utilizate este nu numai nefolositoare, dar de-a dreptul păgubitoare.

În cazul cînd pregătirea tehnică productivă este efectuată în întreprindere poate fi finalizată prin examen de calificare (cum e cazul liceului nostru), e necesar — după părerea noastră — ca pregătirea specială în vederea examenului de calificare să fie eșalonată în tot cursul anului IV în felul următor: o zi (6 ore) pe lună pregătire tehnică și 3 zile (a câte 6 ore) activitate practică, urmînd ca examenul să fie organizat în vacanța de primăvară, pentru a nu stînjiți pregătirea elevilor pentru bacalaureat.

Se impune, de asemenea, o mai strînsă corelație între cunoștințele teoretice dobîndite în orele de fizică, matematică, chimie etc. și procesul de producție. Pentru realizarea acestei cerințe, intenționăm ca, începînd cu anul școlar viitor, cursurile de pregătire teoretică legate de însușirea meseriei să fie predate nu numai de specialiștii întreprinderii, ci și de profesorii care predau disciplinele legate de producție (fizică, chimie etc.). În plus, vom lua măsuri ca profesorii liceului să cunoască bine procesul tehnologic și să facă în lecțiile lor la clasă referiri și aplicații cu privire la acesta.

I. C. Nițescu

„Modele matematice ale sistemului educațional“

Recent a apărut în Editura didactică și pedagogică monografia „Modele matematice ale sistemului educațional“, elaborată de M. Malița și C. Zidăroiu, încununînd efortul depus de către autori de mai mulți ani, în cadrul unor cicluri de conferințe și al unui seminar științific de specialitate, care s-a desfășurat la Universitatea București.

Necesitatea modelării matematice a sistemului educațional rezultă din faptul că datorită ritmului intens de dezvoltare a științei, tehnicii și vieții sociale, parametrii învățămîntului contemporan s-au înmulțit, s-au diversificat și amplificat în așa măsură, încît ei nu mai pot fi stăpîniți fără a se recurge la concepte matematice care să aibă în vedere corelațiile, dependențele și condiționările reciproce care intervin în structura sistemului educațional. Pe baza utilizării conceptelor matematice este posibilă examinarea unor probleme complexe ca aceea a evoluției efectivilor școlare, planificării, repartizării și utilizării optime a cadrelor și resurselor materiale, amplasării optime a obiectivelor școlare etc.

Lucrarea este divizată în șapte capitole care prezintă sistematic principalele probleme ale evoluției sistemului educațional, împreună cu modelele și tehnicile matematice de rezolvare.

Astfel, în primul capitol se prezintă problema fluxurilor școlare. Modelele matematice prezentate au în vedere atît dinamica efectivilor școlare, cît și elementele de hazard ce intervin în evoluția structurii educaționale ale populației, elemente modelate cu ajutorul teoriei lanțurilor Markov.

În capitolul al doilea se studiază problema determinării mărimumi structurii sistemului de învățămînt pentru obținerea unei „producții“ date, ceea ce are drept consecință planificarea pe termen lung a învățămîntului. Modelele prezentate în acest capitol urmăresc să definească sarcinile pentru sistemul de învățămînt în vederea obținerii unui anumit nivel de dezvoltare al economiei naționale. Legat de această problemă sînt stu-

diate și modele matematice de creștere a sistemului școlar.

Capitolul al treilea tratează aspectele economice ale planificării învățămîntului, cum ar fi evaluarea obiectivelor pentru învățămînt, costul unui plan de învățămînt, necesarul de cadre pentru economia națională etc. Tot aici este prezentat și un model econometric pentru sistemul de învățămînt.

În capitolul al patrulea se prezintă modele decizionale ale sistemului de învățămînt, modele care, ținînd seama de diverse restricții, definesc strategiile optime de școlarizare, de stabilirea fluxurilor școlare, de formare profesională sau eliminare a „surplusului“ forței de muncă. Restricțiile considerate în aceste modele sînt formulate astfel, încît țin seama și de particularitățile țării în curs de dezvoltare.

Problemele tratate separat în capitolele menționate anterior sînt apoi sintetizate într-o serie de modele complexe în capitolul al cincilea.

Capitolul al șaselea se ocupă de modul de utilizare a modelelor matematice ale sistemului educațional, punîndu-se în evidență aspecte privind culegerea și prelucrarea datelor statistice necesare definirii parametrilor modelelor, verificarea ipotezelor pe care se bazează construirea modelelor, precum și interpretarea rezultatelor acestora.

Ultimul capitol tratează pe larg metodologia utilizată în planificarea învățămîntului în România, atît în ceea ce privește calculul necesarului de cadre pentru economie, cît și în ceea ce privește alcătuirea planului de școlarizare.

Elementele de matematică necesare înțelegerii modelelor prezentate sînt expuse într-un mod accesibil în cele patru anexe finale ale lucrării. Acest fapt face ca lucrarea să poată fi consultată de un cerc larg de cititori. Ținînd seama de conținutul său bogat și variat, de un riguros nivel științific, se poate conchide că lucrarea este una din cele mai complete și serioase monografii în domeniul dirijării sistemelor educaționale.

I. Văduva

Problematizare și corelație interdisciplinară

Procedînd la alegerea unor probleme pentru lecțiile de zoologie sistematică de la clasele a X-a, m-am preocupat să-i deprind pe elevi cu modul de a privi sistematică drept o ramură care pune la dispoziția biologiei un vast material pentru interpretarea lumii materiale. Pentru clasa a XII-a am avut în vedere utilizarea acelorași cunoștințe într-un alt context — ecosistem (relații între organisme) — urmărind să formez elevilor convingerea că lumea vie este supusă permanent modificărilor, sub influența legilor biologice care acționează în mod obiectiv. Avînd în vedere aceste rațiuni și obiective, la ambele clase am recurs la utilizarea unor grafice privind relațiile între viețuitoare. În aceste grafice se preciza tipul de interacțiune între viețuitoare, efectele în cazul lipsei interacțiunii sau al prezenței ei și rezultatul general al acestui proces.

Aceleși tabele sinoptice au prilejuit întrebări complexe, comparații, analize și argumentări care au înlesnit înțelegerea unității dialectice dintre diferitele capitole.

Pentru a preda la clasa a X-a capitolul „Reptile“, mi-am procurat mai întîi un acvariu portativ cu broaște, terarii în care se găseau șopîrle și șerpi, principalii reprezentanți ai clasei reptile conservate prin uscarea, planșe și diapozitive. Acestea urmau să-mi servească la lecție, problemă la carei conținut era următorul: în ce medii își desfășoară viața reptilele, cum influențează mediul terestru asupra structurii morfologice a acestor animale. În timpul lecției, elevii s-au folosit, ca și la alte teme, de o fișă recapitulativă împărțită

în mai multe coloane, unde însemnau modificările intervenite în structura morfologică. Fișa respectivă le dădea elevilor posibilitatea să deducă legile biologice pe care le pun în evidență modificările apărute în respectivele structuri.

La o oră de recapitulare ținută la clasa a XI-a la „Anatomia și fiziologia omului“ nu am formulat titlul lecției, ci am început prin a le prezenta elevilor un text din care să reiasă că tiroxina, hormonul secretat de glanda tiroidă, care conține iod în compoziția lui, produce oxidarea, are deci o acțiune calorigenă, intervine în metabolismul glucozei, colesterolului, al fosfolipidelor, ca și într-o serie de mecanisme fiziologice: frecvența ritmului cardiac și creșterea diurezei. Acest text mi-a servit ca să-i fac pe elevi să deducă tema lecției de recapitulare („Organism uman, sistem cibernetic, sistem cu autoreglare“), să aleg problemele derivate din problema de bază a lecției. Sistemul de probleme le-a oferit elevilor prilejul să-și revizuiască cunoștințele cu privire la feedback și la sistemele de reglare a unei acțiuni fiziologice.

Și cu aceasta ajung la cea de a doua idee pe care mi-am pus să o tratez în aceste rînduri: corelația interdisciplinară, corelația care mi-a permis modul de a concepe lecția prezentată mai sus și demonstrată, încă o dată, că departe de a fi o modă, interdisciplinaritatea se impune cu necesitate stringentă.

Cunoștințele de matematică, fizică, chimie și biologie se constituie pe plan științific într-un tot indisolubil pe care programa învă-

țămîntului nu trebuie să-l ignore. Bunăoară, o problemă interesantă de interpretare cu ajutorul cunoștințelor de matematică este cauza formei sferice a sporilor de rezistență, a structurilor prin care organismul tinde să-și reducă suprafața de contact cu mediul. Pentru aceasta am făcut analogie cu aspectul sferic pe care-l ia picătura de apă datorită tensiunii superficiale foarte mari. Fenomenul trebuie utilizat și în explicarea fagocitozei. Am apelat la unele cunoștințe de geometrie spațială pentru a explica elevilor configurația spațială a forțelor care au sturcturat substanța vie sau cauzele apariției curburilor coloanei vertebrale în poziția ortostatică dobîndită ontogenetic. Le-am demonstrat elevilor la lecțiile de anatomie că unghiul de ramificare a vaselor sanguine este în general dependent de calibrul lor, astfel încît se asigură o presiune mare în ramura desprinsă din triunghiul principal. Le-am vorbit despre cochilia numuțiilor, despre apendicelele intestinale făcînd analogie cu structura spirii lui Arhimede. Pentru explicarea determinismului unor forme vii, ca de exemplu la pești am apelat la cunoștințele de fizică ale elevilor privind mișcările turbinate.

Problematizarea și corelația interdisciplinară sînt disociate aici doar din rațiuni metodologice, dar în predare pot fi — cum s-a văzut și din exemplele date — strîns împletite. Ele constituie doar două aspecte și direcții care stau la îndemîna profesorilor de biologie pentru modernizarea lecției.

Constanța Ionescu

Paul Matei

Tirgul moșilor, cunoscut mai în amănunt sau știut numai vag și aproximativ de bucureșteni, constituia odinioară, cel puțin pentru oboreni, dincolo de măruri, dar și împreună cu ele, o vastă sinteză policromă dată de cărute cu coviltir cu kôire pictate și împănate, legate în fier forjat, cu roți galbene, roșii sau verzi, trase de cai cu hamuri, încheiate în cataramă de alamă lucitoare și inflo-rate, ca pentru alături festive; olarii din toată România aduceau crăițe, oale, bide și ghivece de flori smălțuite; ei mai aduc și astăzi ulcioare românești, „zvelte, cu mijlocul de păcatoase sfinte fete”, cum spunea poetul, încinse cu briuri da-cibe în relief sau zigzaguri de geometrie desprinsă din țipare bătrâne. Se întilneau zice-se și aici în vecinătățile oborene, alături de potcovari și fierari, de rotari sau șelari-zlătari și argintari de neam român, grec, armean și cine să mai știe, întregind înspre dimensiunile mici panoplia de podoabe populare ale moșilor.

Dinamica artizană a colorilor și a lucrurilor iscate cu gând de desfătare răzbate azi în lucrările artistului plastic popular Paul Matei. Alăturarea lui în succesiune — oborenilor cu har și înclinații spre ispitele jocului secund al culorii și podoabelor — pornește nu numai de la obirșia oboreană a artistului. De la profesia de electrician mecanic, Paul Matei a trecut la practicarea intensă a picturii poate tocmai din acea nevoie de a „exprima plenar și cu satisfacție, participarea concretă a celui care cearcă să descifreze jocul sufletului și a privirii în arta populară”, cum ne mărturisea în ambianța unei recente expoziții personale.

Deschisă în foaierea teatrului de comedie, în prima jumătate a lunii iunie, expoziția — cea de-a 4-a a lui Paul Matei, laureat pe țară și pe municipiul București, în nobila emulație a artiștilor populari — ne-a relevat o surprinzătoare varietate tematică și de exprimare.

Adaptând o paletă largă de exprimare, poate prea largă spre a ajunge totuși la virtuozitate, Paul Matei își profilează succesul de la ceramică și metaloplastie la decorativul de frescă, de la arama bătută la subtila compoziție a panurilor cu podoabe și la pictura pe sticlă. Cel mai izbutit — și poate că nu lipsit de noutate — ne apare Paul Matei

în sfera combinatelor ceramică-metaloplastie și frescă-metaloplastie. Tot aici se integrează și îmbinările din tehnica mozaicului, a pietrei sculptate de apă sau de meșterul popular și proliferată în utilitatea amnarului sau a faianței pusă în forme și linii de inedită expresivitate.

Universul tematic, cu precădere de inspirație folclorică, înglobează în limbajul plastic al aramei, al iemnului, al pietrei și al argilei ipostaze ale omului în cadența curgerii timpului. Omul vișind și visul redat într-o frumoasă cromatică violet, difuză, cu contururi de Pegas înaripat; orațiile unor simbolici colindători ai galaxiei; obiceiuri românești din Obor și de la hotarele lui mai încolo de hotarele urbei bucureștene; tematica de basm a unui Adam și Eva, recuperati în viziunea, de altfel, modernă a artistului, din dinamica biologică; dimensiuni ale fantasticului și istoriei surprinse într-unul din cele mai bune tablouri ale expoziției „Basmul bătrînului zid”, înmănunchind, la modul simbolic, alături de tabloul „Ferestrele primăverii”, legenda ghiocelului, cunoscutul balaur cu șapte capete, amfora împărătesei, Columna străbunilor, soarele dădic, pasărea fantastică s.a.m.d. Fantezia și optimismul sint o dominantă a expoziției.

Se cuvine un cuvînt de laudă și de îndemn teatrelor bucureștene care tot mai frecvent găzduiesc în foaierele lor expoziții, mai ales ale tinerilor care își încearcă destinele în sfera plasticii. Dorim însă în și mai mare măsură — din nevoia de a pleca alături de atîția susținători ai promovării artei populare și a artiștilor populari — să subliniem, ca mulți alții înaintea noastră, imperativul deschiderii unui muzeu al artei populare românești contemporane. Ea, aceeași artă, este o realitate. Urmărirea, selectarea, promovarea ei s-ar putea face la nivel științific numai sub egida muzeului. Și înființarea lui în aria Muzeului Satului ar fi un gest de real suport al valorilor culturale române. Artiștii plastici populari din satele și orașele României contemporane au arătat că merită mai mult decît locul oarecum improvizat și secundar al unui copil cu părinți vitregi.

Gheorghe Dragoș

Marius Popescu

„Pionieri in excursie”

Expoziția de pictură și grafică a profesorului MARIUS POPESCU

În întimplarea marelui eveniment ce se apropie, Conferința Națională a partidului și a 25-a aniversare a Republicii, are loc în cadrul Cenaclului artelor frumoase „Ion Andreescu” al profesorilor de desen din București, expoziția de pictură și grafică a profesorului-pictor Marius Popescu.

Aflat la cea de a 9-a expoziție personală, actuala manifestare poate fi considerată chintesența unei preocupări militante, axată pe componentele vieții active din procesul complex de dezvoltare multilaterală a patriei noastre socialiste, identificîndu-se cu cerințele estetice și etice ale societății noastre, cu dialectica și profilul creațiilor artistice.

În „Constructorii” copiii sînt reprezentați ca participanți activi la viziunea viitorului; în „Aurul negru” și „Boabe de aur” — grafiate pe sticlă — artistul folosește în procesul de reprezentare plastică teme esențiale din unele sectoare ale vieții economice.

Lumina ieșe din filtrul de amănunt decantată, interferînd efecte policromice de mare sensibilitate și de subtilă analiză a mediului compozițional.

Contactul nemijlocit cu terenul, în munca de studiu, desfășurată în taberele de creație de la Rădești-Argeș și Săhstea-Sibiu, a pus peceți majore pe compoziția în aer liber, puritate și diversitate în paletă, vigoare și acuratețe în raportul dintre om și preocupările sale, radiind ambianța și semnificația idealului uman în coordonatele majore ale eticii socialiste.

Paleta gingașă și pură a unei largi game de culori pastelate se desfășoară din plin în tablourile cu flori și, în special, în „Flori de cîmp”.

Armonii de nuanțe crude și suave dau grandoare cromatică, degradeuri de lumină iradiată discret, consecință

firescă a stadiului dobîndit în raportul nemijlocit cu natura.

Artistul asociază același pretext coloristic în „Premiul I” și în „Deșteptarea florilor” — în primul tablou cartea intră în componența florilor, făcînd corp comun în suava transparență a petalelor multicolore, a compoziției selectate cu gust și reprezentate cu pertință. În cel de-al doilea tablou, ceasornicul — sufletul aparent al timpului — este folosit ca pretext de înregistrare a deschiderii florilor la ora adăpării matinale din izvorul nescecat al luminii.

Pictorul ține în friu nu numai gama de tonalități transparente, el se dovedește și un subtil miruitor al semitonurilor și tonurilor de gamă joasă, a cuiorii. El stăpînește raționamentul repartiției logice a tonalităților grave, crude, directe sau distilate cu un ochi experimentat.

În „Casa bunicii”, artistul folosește drept pretext de contrast cromatic o avalanșă de tonuri sumbre din degradeul grav care dau obiectelor patina vechiului — a vîrstelor încheiate — țînînd încă prezentă în palma timpului vatra străbună și leagănul prunciei.

De la miezul fraged al vîrstelor timpurii și pînă la nostalgia bătrîneții, care în pinzele sale este tonifiantă, prizonier între frumos și util, Marius Popescu, împreună cu valoroasa noastră dăscălie, cu multiplele ei participări contribuie la creșterea generației de miine, pregătită cu migală pentru viitorul patriei, aducînd cinstire și laudă Partidului și Republicii în ajutorul marilor sărbători cu adînc semnificații în viața poporului român.

Constantin Bivolaru

Cronică T.V.

Și „stelele” au vacanță!

„Stea fără nume, cea mai nouă stea la televiziune, să răsără ar vrea... dar își amînă intențiile pentru la toamnă! A intrat în vacanță și președintele juriului, Octav Enigărescu și prezentatorul, Dan Deșliu, s-au uzat stelele de poleială ale decorului, s-a uzat și imaginația realizatorilor. Deci urmează o pauză, necesară, să sperăm că și folosite.

Statisticile indică această emisiune printre frunzașele cu priză la public, rivalizînd cu înțeleapta „teleenciclopedie”. Dacă publicul este atît de interesat de viitorul muzicii ușoare românești, atunci de ce juriul (pentru care avem toată stima și sîntem convinși de competența sa!) nu se completează și prin prezența a cîtorva reprezentanți, de diferite profesii și vîrste (mai mult sau mai puțin critice!) din rîndul telespectatorilor?!

Ne-am obișnuit cu tinerele ochioase, timide și sfioase aflate în căutarea vocației, cărora juriul le recomandă „să-și studieze glasul” s-au „să-și elimine fișitul emisiei vocale”. Ne-am obișnuit și cu tinerii unși bine cu briantină pe păr, care bat ca și „ursulețul țiganului” pasul pe loc, aceasta reprezentînd dorința de mișcare, prezență scenică, grație și dezinvoltură. Ne-am obișnuit cu toate? Cu notele nu prea sîntem însă lămuriți! Dacă și în școli s-ar acorda cu atîta indulgență calificativele am ajunge să găsim absolvenți care îl vor scrie pe Eminescu cu doi de „s”. Cine „se vede” la acest concurs este aproape imposibil să nu-l promoveze odată și odată. Mai cu 13, mai cu 15 tot reușește să ia steaua și să și-o pună în vitrină.

Ca să fie mai animată atmosfera ultimului concurs a fost regizat și un

moment de suspense. S-a anunțat că dacă juriul va fi încîntat de recapitularea interpretării probei a doua, concurentul va trece rapid pe scena Teatrului din Constanța. (dar nu numai dacă va fi încîntat!). Crainica „gură spartă” ne comunicase însă că este vorba de un concurs cu public la Constanța! Noi totuși, copilăroși, am mai sperat... în neprevăzut! Dar emisiunea era așa de bine înregistrată că am ajuns și la Constanța. Aici „catindatul” a prezentat un monoton program de aproape 10 melodii (!) și a luat cele 146 de puncte, a înhățat steaua, amenințîndu-ne, de acum, cu viitoare apariții pe micul ecran!

De ce nu se mai transmit aceste concursuri în direct? Oare de ce nu sînt ele transmise cu public în sală, sub forma unor mici spectacole de varietăți? Cînd se va îmbunătăți comentariul prezentării?... la toamnă! Să așteptăm deci cuminți toamna pentru că atunci se numără boboci... și la Televiziune!

Ileana Colomicș

AGENDA

● Activități ale cercurilor de elevi

În sala festivă a Casei pionierilor din Arad și-au dat întîlnire cei mai tineri cercetători, membrii cercurilor de elevi, pentru a finaliza în cadrul unei sesiuni de comunicări activitatea desfășurată de-a lungul unui an de muncă. Aflată la cea de a IV-a ediție, sesiunea s-a caracterizat prin ținuta științifică a referatelor prezentate.

Tot cu această ocazie, în prezența tovarășului Ion Bobocel, se-

Marius Popescu

„Constructorii”

cretar general al Federației române de modelism, a tovarășului Naghy Iosif, Erou la muncii socialiste, a unui grup de ingineri, autori de invenții și inovații de la Uzinele de vagoane și a altor oaspeti, a fost deschisă expoziția „Minitehnicus”, din cadrul concursului de creație tehnică inițiat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor.

Expoziția reunește 120 de lucrări din cele peste 400 de construcții tehnice realizate de pionieri individual sau în grup. Ea cuprinde numeroase machete funcționabile, lucrări de modelism, electronice, mecanice, jucării.

Floria Truță

● Paleta severincene

Expoziția de pictură și grafică organizată zilele acestea în holul Hotelului turistic din municipiul Drobeta Turnu-Severin, de către membrii cenaclului plastic al Sindicatului Învățămîntului, continuă să se bucură de o largă audiență în rîndul iubitorilor de frumos. Noua expoziție a tinerilor artiști plastici severinceni vine să releve cu un plus de prenanță realele progrese înregistrate într-o perioadă relativ scurtă de timp de Doru Brăteanu, Ilie Mucioni Ștefan Călărășeanu, Ion Florea altele câteva nume deja afirmate în afara vieții artistice a județului Mehedinți.

Victor Rusu

Vă
prezentăm

Programul de perfecționare pe timpul vacanței de vară

Intre 1—15 iulie 1972, în București și la filialele județene vor avea loc examenele de definitivare și de gr. II.

Intre 8—30 iulie 1972 se vor desfășura la Brașov cursurile de perfecționare pentru profesorii de limbi străine: engleză, franceză, germană, rusă. Cursurile vor fi predate de specialiști din Anglia, Franța, R.D.G., R.F.G., S.U.A., U.R.S.S.

La 17 iulie 1972 vor începe cursurile de perfecționare pentru profesorii de matematică, organizate în colaborare cu Societatea de științe matematice, în orașul Predeal. Cursurile vor fi ținute de profesori universitari și cadre ale institutului.

Pentru oamenii școlii nu există pauză în pregătirea lor profesională și politico-ideologică. În perioada vacanței de vară însă, eforturile lor în acest sens se intensifică în mod deosebit. Ne-am convins că este așa, consultând bogatul program, pregătit pentru colegii de la catedră, de către Institutul central pentru perfecționarea personalului didactic. Într-adevăr, iată ce am aflat în această privință, într-o succintă convorbire cu prof. univ. dr. docent D. Todoran, rectorul I.C.P.P.D.:

În prima decadă a lunii iulie, la I.C.P.P.D. va avea loc pregătirea lectorilor care, la rândul lor, îi vor instrui, la nivelul județelor, pe cei ce vor ține cursurile de perfecționare a învățătorilor. Participă a-

proape 500 delegați din județe. Cursul de perfecționare a învățătorilor se va desfășura între 25 august — 10 septembrie 1972.

Tot în această vară vor mai avea loc: cursul pentru maistrii din învățământul de cultură generală; pregătirea profesorilor ce urmează a fi trimiși în țările în curs de dezvoltare.

Se studiază, de asemenea, posibilitatea organizării unor cursuri de perfecționare pentru profesorii care predau la liceele din mediul rural;

A fost stabilit programul unui curs de perfecționare a inspectorilor generali din județe și din cadrul Ministerului Educației și Învățământului, cu durata de 6 luni, începând de la 15 septembrie 1972; un curs similar, pentru directorii de școli, va fi organizat după începerea noului an școlar, 1972—1973.

O minifermă școlară cu statut de I.A.S. și plan de producție

Inițiată în 1834 ca școală de inițiere practică pentru logofeți, transformată în 1864 în școală cu profil de meserii („Institutul de la Clejani”), în 1901 ca școală elementară de meserii, apoi ca gimnaziu industrial, Școala generală din comuna Clejani este una din cele mai vechi școli ale județului Ilfov.

Înzestrată cu o bogată bază materială, ea dispune astăzi, pe lângă cele trei ateliere și de o minifermă proprie.

Ca urmare a rezultatelor obținute pe lotul experimental, pionierii și elevii și-au propus să realizeze mai mult, să extindă terenul, să organizeze activitatea conform principiilor și statutului unităților agricole spre a se putea pregăti în felul acesta, încă din școală, pentru activitatea lor viitoare.

Ideea a găsit un sprijin substanțial din partea organizației de partid și conducerii I.A.S. Mihăilești. Suprafața de teren cu clădirile respec-

tive donate de I.A.S. pentru școală a fost împărțită pe ferme și brigăzi, realizându-se o diversificare a culturilor (porumb — 3 ha, pomi fructiferi — 1 ha, legumicultură — 0,30 ha, zootehnie — creșterea de păsări și în perspectivă maternitatea de porci).

Miniferma a fost organizată după principiul I.A.S. — (director, șef fermă, inginer, economist, brigadier și șefi de echipă) având plan de producție — la nivelul fermelor I.A.S. Pe timpul verii culturile sînt întreținute de harnicii pionieri și elevi, organizați în brigăzi permanente, pe detașamente și clase. Lucrările sînt efectuate la termenul optim, iar recoltele depășesc pe cele ale I.A.S. și C.A.P. din localitate.

Se constată că organizarea acestei minifirme școlare contribuie la deprinderea elevilor cu organizarea muncii agricole, pe principii de viață socialistă. În viitor ne-am propus ca lucrările mecanizate să le

execute chiar membrii atelierului de mecanică-agricolă și ai cercului „Micii tractoriști”.

La baza înființării minifirmei școlare a stat nu numai ideea obținerii unor venituri substanțiale, ci și ideea caracterului practic-aplicativ al cunoștințelor acumulate în orele de curs, îmbogățirea unor noțiuni pe care elevii din mediul rural le cunosc din viața de toate zilele. Elevii au prilejul să experimenteze rezultatele propriilor lor cercetări și să organizeze culturi agricole, să însămînțeze culturi experimentale.

Important de reținut este faptul că activitatea în miniferma școlară a schimbat preferințele unor elevi care au terminat clasa a VIII-a și a IX-a în alegerea meseriei viitoare, determinându-i să se îndrepte spre liceul agricol și școli de mecanizatori.

Lucian Dănescu

Elev permanent

Întrebări pe unde va tragice

Vă mărturisesc sincer că am fost de-a dreptul zguduit de experiența sociologului Cătălin Mamali comunicată nu de mult în revista „Tînărul leninist”. La prima vedere nu este vorba de altceva decît despre niște întrebări pe care 64 de elevi și eleve le-au așternut pe hîrtie într-un sistem de autochestionare. Citindu-le însă, mi-am dat seama că ele oglindesc toate deficiențele celor care n-au știut să răspundă, să îndrume sau să discute cu acești tineri. Trezind pragul maturității, tinerii lansează parcă în eter un semnal prin care cer ajutor. Cu cîtiva ani în urmă am avut prilejul să fac și eu asemenea teste, fără a avea însă nici o pretenție de a fi cît de cît științifice. Întilnind și eu asemenea întrebări, am crezut că sînt întimplătoare. Dar Cătălin Mamali, cu rigurozitatea omului de știință, a luat lucrurile metodic și țîn să repet că unele zvicniri ale întrebărilor obținute de el m-au răscolit. E drept, se menționează într-o notă, că nu e vorba de „relevarea unor moduri tipice de gîndire”, dar ce să ne facem dacă ele se relevă chiar dacă nu e vorba?

Iată cîteva din aceste întrebări privind relațiile dintre părinți și copii, atitudinea față de viitor și adaptarea la viața de grup:

— Există foarte puțini tineri care sînt gata în orice moment să-și ajute tovarășii. De ce atît de puțini?

— Oare oamenii nu pot înțelege că abia după momentele de depresiune avem nevoie de căldură, de sprijin moral din partea lor?

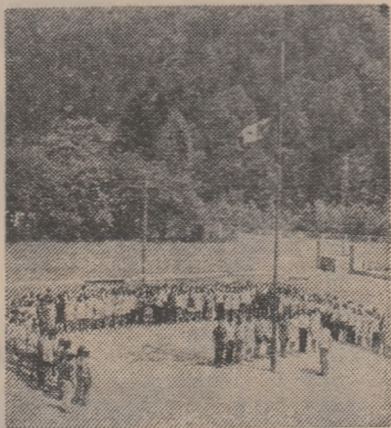
— De ce nu se inventează o familie uriașă compusă din mii de oameni (copii) care să fie crescuți la fel și de la care să se ceară tot atît de mult?

— Ați putea explica de ce persoanele din generația dv. pleacă de la ideea că tineretul din timpul lor era mai bun decît cel de azi?

Nu voi continua lista întrebărilor. Știu că, imediat, se vor găsi spirite conformiste care vor începe să protesteze împotriva modului în care se pune problema. (Am o astfel de experiență recentă.) Dar revista „Tînărul leninist” a realizat prin publicarea acestui mic studiu un act foarte necesar și de curaj civic. Nu avem voie să ascundem adevărul după cuvinte pompoase. Prin întreaga sa politică, în toate domeniile, partidul ne dă un exemplu foarte pregnant de intransigență față de orice poleire. Numai așa putem vedea ce e de făcut și numai așa putem găsi soluțiile cele mai bune. Cu un singur lucru n-aș fi de acord în ceea ce privește modul în care s-a efectuat respectiva anchetă. Elevii care au emis aceste întrebări au fost asigurați că rezultatele studiului nu vor fi cunoscute de către cadrele didactice din școală. Știu că asta i-a făcut să n-aibă retineri. Mi se pare însă că tocmai cadrele didactice din școala respectivă ar trebui să cunoască foarte bine frământările și întrebările celor pe care îi educă. Trăim momente de mare responsabilitate în care societatea noastră încearcă și reușește să dea foarte multe răspunsuri. Cadrele didactice, părinții și, în general, cei care se ocupă de educație (mă întreb cine ar putea fi cel absolviți de această misiune) și, la urma urmei, noi toți mai avem de răspuns la încă o întrebare care se ivește după citirea întrebărilor de care vorbeam: unde și ce s-a greșit ca să devină posibilă apariția acestor întrebări?

Alexandru Starb

ÎN TABĂRA TINERILOR ECONOMIȘTI

Joi 22 iunie 1972. Ora 7.45. Dimineață senină de vară. La poalele Bucegilor, pe Valea Prahovei, la Bușteni și-au dat întîlnire, ca în fiecare zi din cele patrusprezece petrecute aici, în careul din curtea vilei „Șoimul”, situată în mijlocul unei păduri de brazi cei trei sute de finaliști ai primului concurs național de economie politică. O zi obișnuită în tabăra în care studiul, munca și odihna au fost deopotrivă îmbinate. După raportul asupra activității desfășurate în ziua precedentă se face înviorarea și se servește micul dejun în cantinele spațioase din incinta celor șapte vile puse la dispoziția elevilor și a cadrelor didactice care îi însoțesc. Temeinicia studiului individual din cabinetul de științe sociale și din biblioteca Liceului de cultură generală din Bușteni, seriozitatea cu care s-au pregătit timp de șase zile în tabără pentru seminarii și consultațiile în care au aprofundat teme cu caracter de sinteză cum sînt: **făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, obiectiv fundamental al politicii partidului nostru: dezvoltarea intensivă a forțelor de producție, cale**

principală de făurire a unei economii avansate; locul și rolul Congresului al X-lea și al Conferinței Naționale a partidului în perfecționarea formelor de organizare, conducere și planificare a economiei naționale și politica P.C.R. de perfecționare continuă a relațiilor socialiste de producție, le-au fost de un real folos tinerilor „economiști” la faza finală a concursului de economie politică. Îi însoțim în sala examenului. Emoționați așteaptă anunțarea subiectelor. Apoi, trei sute de penite aleargă grăbite pe colile de hîrtie, iar legea creșterii productivității muncii și acțiunea ei în țara noastră se materializează în scris prin cunoștințele proaspeților absolvenți ai anului III de liceu.

— Activitatea din tabără — ne spune Gheorghe Constantin, elev la Liceul „Ion Minulescu” din Slatina — a contribuit la clarificarea și a-

profundarea unor probleme de economie politică, la pregătirea noastră politică și ideologică. Dintre toate acțiunile organizate pînă acum, deosebit de interesantă a fost întîlnirea cu tovarășul Gh. P. Apostol, care ne-a vorbit despre locul și rolul științelor sociale.

Despre spiritul de echipă al elevilor, despre răspunderea și interesul cu care s-au pregătit pentru concurs ne-a vorbit profesoara Florica Deftu de la Liceul nr. 2 din Tirgoviște.

— Cred că acest început deosebit de promițător va stîrni interesul elevilor pentru studiul aprofundat al economiei politice, îi va ajuta să cunoască realizările economiei noastre socialiste.

După masă și odihnă, finaliștii au avut ca oaspete pe prof. N. N. Constantinescu de la Academia de științe economice care a răspuns la o serie de întrebări ale elevilor. Ultimul eveniment al zilei din tabără a fost reuniunea cu program artistic, la care și au dat concursul grupul vocal și brigada artistică a elevilor.

Ziua de muncă patriotică, excursiile documentare la Doftana și Sinaia, drumețiile la Piatra Arsă, Azuga și în împrejurimi, vizita la Fabrica de hîrtie din Bușteni, manifestările sportive și artistice la care au participat elevii, ca și întregul program la realizarea căruia și-a adus contribuția întregul colectiv al taberei condus de profesorul Ion Rusescu, au făcut ca zilele de vacanță, petrecute de finaliști la Bușteni, să fie de neuitat.

Violeta Apostol

În inima Dobrogei, la Crucea, un activist de partid, delegat
la Conferința Națională a partidului, ne-a declarat:

„Școala? Școala o am la suflet!”

Secretarul Comitetului comunal de partid e pretutindeni, campania agricolă de vară este în toi la Crucea, județul Constanța. Tovarășul Nicolae Diaconu și-a făcut timp, însă și pentru școală, deși pentru moment aceasta nu ridică probleme imediate. Cel puțin așa credeam; bate un aer de vacanță... Ne-a invitat, «un minut, trebuie să dau o fotografie unui alt tovarăș ziarist», la sediul comitetului. Prima observație, întâia semnificație: biroul, fără zorzoane inutile, este așezat, simbolic, între noua clădire a școlii generale de 10 ani și internat. L-am întrebat — «nu vă rețin de la alte treburi importante? În definitiv, mă descurc și singur. Am ce vedea, iar explicațiile le voi primi». Eram însoțit de inspectorul școlar Constantin Munteanu și de Aurelia Moroian, secretara biroului organizației de bază P.C.R. «Când e vorba de școală, am timp», îmi răspunde zimbând. Un zîmbet ușor obosit. «Școala?» continuă, «școala o am la suflet». «Aici», și face un gest semnificativ spre inimă. Într-adevăr, la sfârșitul primului an, bilanțul este mai mult decât optimist. Dar să o luăm pe rând: construcție modernă, 8 săli de clasă cu încălzire centrală (!), cu laboratoare de chimie-biologie și fizică excelent înzestrate, cu ateliere. Fundația pentru sala de sport și încă două ateliere este și ea terminată. Un spațiu economic în-cadrat între edificii este nivelat pentru terenuri de sport în aer liber. Toate sînt pregătite să intre în exploatare încă în toamna anului 1972. Da, anul școlar nu s-a terminat încă bine și se lucrează pentru... deschiderea lui. Realitate subliniată pregnant și de situația internatului: zurgăvit, spălat, într-un cuvânt gata să primească de mîine elevii. Oare cite școli, m-am gândit fără să vreau, procedează la fel?... Aici, la Crucea, nimic nu este lăsat la voia întâmplării, aici, la Crucea, ceea ce se poate face azi... se face azi!

Inspectorul Constantin Munteanu îmi spune că Nicolae Diaconu și Nicolae Mototolea, primarul comunei, au merite deosebite. Înțeleg. Dacă niste oameni care au «școala aici, la suflet», n-ar fi alergat, n-ar fi insistat, n-ar fi argumentat, poate că la Crucea lucrurile s-ar fi așezat încă. Nu s-au așezat, au izbutit ceea ce și-au propus. N-a fost ușor nici cu părinții. Școala servește 6 sate (344 de elevi, pentru clasele V—X, practică toți cei susceptibili de școlarizare), de la Gălbiori (un sat pe șosea) copiii sînt aduși cu mașinile C.A.P.-ului, dar cea mai mare parte a elevilor au fost sfătuiți să locuiască la internat. Mai întâi au fost chemați, însă părinții, să-și dea ei «cu părerea»: *corespund condițiile de locuit? este bună hrana? Nici cei mai cusurgii — «avem și așa ceva, lumea nu e netedă ca marmura» — n-au avut ce obiecta și, cu ajutorul organelor locale de partid și de stat, s-au asigurat burse «pentru toată lumea». «Discutam des cu părinții», spune secretarul Comitetului comu-*

nal de partid. «În felul acesta pre-întîmpinăm evenimente nedorite».

Desigur, s-ar putea adăuga multe altele despre cum arată această școală cu care, pe drept cuvînt, se mîndrește și cetățenii comunei și Inspectoratul școlar al județului Constanța. Am trecut, însă, la un alt subiect: «ce satisfacții vă aduc realizările dumneavoastră?»

«În primul rînd, faptul că am lichidat definitiv improvizațiile de tot felul. În școala noastră toate cadrele didactice sînt calificate și interesate în buna desfășurare a procesului de învățămînt». «Și în privința procesului instructiv-educativ?» «Cadrele didactice sînt, legate de comună, s-au integrat vieții de aici, prin urmare am putea spune că elevii sînt îndeaproape îndrumați». E adevărat: organele locale de partid și de stat au asigurat pentru absolut toți slujitorii școlii din Crucea locuințe. Practic nu există navetiști! Ceea ce, s-o recunoaștem, e o realizare remarcabilă.

«Apoi copiii noștri...»

Da, «copiii noștri» de la Crucea, împreună cu părinții și cadrele didactice, au prestat, pînă la ora actuală, ore de muncă patriotică — pentru noile construcții școlare — în valoare de 180 000 de lei.

«Copiii noștri» de la Crucea și-au înghesbat un atelier pentru practică agricolă — chiar în incinta parcului mecanic al I.A.S. Lucrează în cadrul C.A.P.-ului și al celor două I.A.S.-uri. Bineînțeles, nici cele aproape 5 ha, ferma școlii, nu a rămas «uitată».

«Cînd am pornit la drum», spune secretarul Comitetului de partid, «la viitorul copiilor noștri ne-am gândit și, implicit, la viitorul vieții economice și sociale a comunei». Există o putere optimă de absorbție a tineretului în munca și practica productivă și există preocupare pentru crearea condițiilor necesare. Desigur, mulți absolvenți urmează școli profesionale. O statistică din cererile elevilor, făcute la sfârșitul ultimului trimestru, în legătură cu pregătirea lor viitoare, reiese că 90 la sută dintre ei se îndreaptă spre meserii: mecanici agricoli, școli profesionale navale, C.F.R., auto, radio-televizoare electrice, zootehnie s.a.

O parte dintre ei se îndreaptă «înainte», într-un anumit sens de comună, dar marea lor majoritate revin la Crucea, ea însăși în plină dezvoltare și expansiune economică și social-culturală.

Mi-a rămas întipărită în minte figura secretarului Comitetului comunal de partid, Nicolae Diaconu. Am aflat, cu acel orle, că este delegat și la Conferința Națională a P.C.R. Cînd asemenea oameni au «școala aici, la inimă», ai certitudinea că viitorul ei se întemeiază pe mîini bune, că rosturile ei se vor manifesta în continuă ascendență, contribuind, potrivit exigențelor, la progresul material și spiritual al societății noastre socialiste.

Viorel Știrbu

ONISIFOR GHIBU

Născut în 1883, în Săliște-Sibiu, profesorul universitar dr. Onisifor Ghibu a împlinit 89 de ani, vîrstă strîns legată de istoria culturii și învățămîntului din România, printr-o contribuție deosebit de vastă, prin activitatea didactică și publicistică în cele mai variate domenii, timp de aproape trei sferturi de veac.

Profesorul O Ghibu și-a făcut studiile liceale la Sibiu și Brașov. După terminarea Seminarului „Andreian” de la Sibiu a fost pentru scurt timp (1905—1906) student la Facultatea de Litere din București. Între anii 1906—1910, a urmat studiile de filozofie, pedagogie, istorie, universitățile din Budapesta, Strasbourg și Jena din Germania, trecîndu-și doctoratul cu profesorul german dr. W. Rein.

Încă de pe vremea studenției și-a încențat bogata sa activitate de publicist și gazetar la „Tribuna” și „Românul” din Arad, „Telegraful român” Sibiu și „Lupta” de la Budapesta, organul Comitetului național al românilor din Transilvania. A colaborat apoi la peste o sută de gazete și reviste, dintre care mai cităm: Anuarul pedagogic, Convorbiri literare, Poporul român, Transilvania, Gazeta Transilvaniei, Luceafărul, Dacia, România, Foaia pomului, Neamul românesc, Epoca, Universul, Viața românească, Ramuri, Familia, Cele trei Crisuri, Societatea de mîine, Revista generală a învățămîntului (1908—1939) și multe alte publicații pedagogice și culturale.

După terminarea studiilor, a fost numit inspector, extinzîndu-se ca bun organizator și diriz luptător pentru susținerea școlii în fața lecțiilor rennesive ale fostei stăpîniri austro-ungare. A ținut conferințe și a publicat o seamă de lucrări: Despre educație, Limba cărților bisericesti, Cîteva probleme ale școlii primare din Ardeal, Cercetări privitoare la situația învățămîntului nostru primar și la educația populară și altele. În același timp a fost profesor și secretar al secției școlare a Asociației culturale „ASTRA”, devenind președintele secției din 1 decembrie 1918 pînă în anul 1944.

În anul 1914 este silit să emigreze, cu alți fruntași ardeleni, în România, unde a înființat revista „Tribuna”, organ de luptă pentru intrarea în războiul din 1916.

Împreună cu Octavian Goga, Vasile Luca, Octavian C. Tăslăuanu, și alții ia parte la manifestațiile organizate de Liga culturală pentru întregirea neamului, luptă de mare amploare condusă de reprezentanți din toate provinciile românești.

După Unirea de la 1 decembrie 1918, a fost numit secretar general al Resortului instrucției din Consiliul dirigent de la Sibiu, fiind însărcinat cu organizarea învățămîntului

românesc din întreaga Transilvanie. În această calitate, a preluat Universitatea din Cluj, făcînd parte din comisia pentru reorganizarea acestui înalt for de cultură. Comisia, prezidată de profesorul Sextil Pușcariu, a făcut recomandările pentru numirea celor 70 de profesori la Universitatea „Daciei superioare”, dintre care se cuvine să-i reamintim pe: Gh. Bogdan-Duică, Vasile Pirvan, Vasile Bogza, Alexandru Lapadatu, George Vilsan, Nicolae Drăganu, Dimitrie Păpăoi, Ion Popescu Voitești, Iuliu Hatieganu, C. Levadiți și Florian Ștefănescu-Goangă. Prin intervențiile sale personale, Onisifor Ghibu a reușit să-l determine pe savantul Emil Racoviță să vină de la Paris și să se alătore acestei strălucite elite de profesori de la Cluj. Sub îndrumarea aceluiași resort, s-au făcut recomandările pentru înființarea Operei române și Teatrului național din Cluj. Școlii politehnice din Timișoara și a altor instituții superioare de învățămînt în provincia de peste Carpați.

Profesorul Onisifor Ghibu a fost titularul catedrei de pedagogie și istoria pedagogiei la Facultatea de Litere și Filozofie, pînă în anul 1945, deosebit director al Seminarului pedagogic din Cluj și Sibiu, director al Colegiului latin și al învățămîntului din Transilvania.

Între cele două războaie, paralel cu activitatea sa didactică, a fost unul dintre cei mai valorosi conferențieri ai asociației „ASTRA”, Extensiunii universitare din Cluj și al altor instituții, susținînd cu dirzenie și patriotism lupta împotriva tuturor curentelor revizioniste, sprijinitor de alianțele care au semnat dictatul de la Viena, din anul 1940.

În cadrul vastelor sale studii privind activitatea lui Gheorghe Lazăr, Onisifor Ghibu a demonstrat rolul marelui cărturar ardelen ca luptător pentru unitate și „pace eternă între popoare”, și influența exercitată asupra lui Tudor Vladimirescu în revoluția pandurilor olteni.

Un alt merit deosebit al profesorului nonagenar este descoperirea lui Picu Pătruț, cel mai mare poet miniaturist român, care a trăit între anii 1818—1872, autorul unor perle populare care merită să fie valorificate și publicate.

Ultima lucrare a profesorului Onisifor Ghibu „Prolegomena la o pedagogie românească”, din care a apărut primul volum, împreună cu opera „Din istoria literaturii didactice românești” (Bucoavnele, Abecedare din Transilvania, Cărți de cetire din Transilvania, București, 1916) și numeroase altele nemenționate, cuprinzînd mii de pagini, alcătuiesc cununa unui eminent om de cultură ajuns la o vîrstă venerabilă.

Gelu Voican

Răspundem cititorilor

Ion Dudău, com. Schelea, jud. Gorj.
Potrivit Statutului personalului didactic (art. 174 și 74), gradațiile de vechime ale cadrelor didactice se acordă

cu condiția obținerii definitivării în învățămînt, dar și cu condiția ca activitatea depusă de aceștia să fie apreciată drept corespunzătoare în caracterizările făcute pentru perioada anterioară de 5 ani, care a trecut de la obținerea gradății precedente. Caracterizările se întocmesc la intervale de 5 ani, ținîndu-se seama de rezultatele obținute în muncă și de participarea la cursurile de informare științifică de specialitate a personalului didactic care a fost programat în acest interval. Participarea personalului didactic la aceste cursuri este obligatorie (cu excepția celor care au împlinit vechimea de 25 ani în învățămînt, pentru care participarea este facultativă). În consecință, dacă ați obținut definitivarea dar nu ați participat la cursurile la care ați fost programat nu puteți obține gradăția de vechime superioară. În acest caz personalul didactic poate solicita efectuarea, în anii următori, a unei inspecții de specialitate, în urma căreia i se poate acorda gradăția, refuzată inițial, începînd cu data de 1 septembrie

a anului școlar următor celui care s-a efectuat inspecția. Pentru cei aflați în această situație, gradăția următoare se acordă la împlinirea unui stagiului minim de 5 ani de la obținerea gradății refuzate inițial, iar nu la împlinirea stagiului de 10, 15, 20 sau 25 ani vechime la învățămînt.

Ana Suliciu, comuna Plopeni, județul Prahova.

Perioada în care un cadru didactic a funcționat se dovedește cu înscrierea efectuată de școală în cartea de muncă sau prin adeverința eliberată de conducerea școlii. Ca urmare, în calculul vechimii în învățămînt se ia durata rezultată din datele înscrise. Înregistrările în cartea de muncă sau adeverința se eliberează de școală pe baza statelor de plată a salariilor sau a indemnizației de concediu (eventual a ajutoarelor de boală sau maternitate). În consecință, dacă directorul școlii unde ați funcționat nu are documentele leale din care să rezulte că ați fost retribuit și în perioada 10 iunie-31 august,

nu vă poate elibera o adeverință de funcționare pe această perioadă.

Maria Oprea — documentarist, Casa corpului didactic Sibiu.

Prezentarea la examenul de definitivare este permisă numai personalului didactic care are și un stagiul de 3 ani în activitatea didactică de predare. De aceea, deoarece v-ați transferat într-o funcție tehnică-administrativă după doi ani și două luni de funcționare ca profesor, nu mai puteți să vă prezentați la acest examen. Menționăm că deși perioada cit veți lucra la Casa corpului didactic (indiferent de funcția îndeplinită), vi se recunoaște ca vechime în învățămînt — dacă v-ați transferat cu acordul Ministerului Educației și Învățămîntului, fiind titular și avînd studiile prevăzute de Statutul personalului didactic — totuși la examenul pentru definitivare nu vă veți putea prezenta decât după ce veți împlini și condiția de a avea 3 ani în activitatea didactică de predare.

Th. Leonescu

Drumuri și poezie japoneză

Sanctuar dedicat poetului Basho

Vom călători împreună din Nara, fostă capitală imperială a Japoniei (710—794), spre Ueno, orașul în care s-a născut poetul japonez cel mai popular — Matsuo Basho (Mațuo Bașio). Mijloc de noiembrie 1971. După-amiază de toamnă, soare generos după o ploaie abia perceptibil cernută în aerul parcă lichid al parcurilor și curților vechilor temple. Urmăm firul râului Kizu, spre izvoare, cu umbrele în fața noastră, murmurind versuri din Basho. Împreună cu un distins poet clujean, sintem astăzi oaspeții domnului Hideji Kawasaki, deputat în Dieta japoneză, președinte al grupului parlamentar Japonia — România. Mergem spre locurile sale natale, unde-si are și circumscripția electorală. Poate văzind și bucuria ce se citește pe fața și în gesturile demnitarului japonez reîntors spre ținutul de unde a pures în lume, gândul mă duce spre dealurile mele someșene, încerc să-mi închipui, undeva pe stînga — cetatea Ciceului, în fundul văii — Breaza, dincolo de ea — Tîbleşul... „O floare pe care nu o cunosc. / pasărea și fluturile: / cerul de toamnă“¹⁾

Rîul Kizu are un defileu strîmt, mărginit de dealuri blinde, terasate. Din loc în loc, sirezi de snopi de orez, clăi de orez parcă netreierat, ridicate pe copacii de la marginea ogorului. O coamă de pădure; după desenul geometric al rîndurilor de copaci se vede că a fost plantată. Apoi o vilcea, cu paiele de orez secerate de sus; parcelele sînt mici, cit să întorci carul, apa le binecuvîntează pe rînd prelingîndu-se peste răzoarele ce le terasează și le despart. Chiar dacă aparțin aceluiași țăran Desigur, aproape fiecare palmă de pămînt este lucrată. Aici un țăran cu un tractor-plug, dincolo de rîu cîteva femei usucă paiele de orez cu care vor acoperi probabil casele sau din care vor împleți rogojini, „tatami“ — cum le spun japonezii.

Trecem prin sate răsfirate, șoseaua e strîmtă, asfaltată însă. Case acoperite cu paie. Iar păduri de conifere. Din cînd în cînd, răsari pe neașteptate mici crînguri de bambuși tineri, cu crengile lor ca niște pene din pâlăriile feciorilor nășădeni.

Apoi: „O creangă pustie / străjuită de-un corb, / Toamnă tîrziu“.

Sau: „Liniște: / Tîrîit de greier / perforînd stîncă“.

Desigur: „În tîrîitul greierilor / nici un semn / că vor muri curînd“.

Trebuie să fim aproape de Ueno... Ueno, din provincia Iga, județul Mie. Un orașel astăzi, la dimensiunile urbelor japoneze. Are vreo 60 000 de locuitori. Îl străbate rîul Iga, limpede și bogat în pește. Orașul are tradiție în ceramică, torcătoria, confecționarea măștilor etc.

Locurile sînt dominate de castelul feudal care a făcut din Ueno o fortăreață în timpul războaielor civile. O grădină japoneză, un muzeu care adăpostește documente și obiecte referitoare la vechea artă a invizibilității — dar, înainte de toate și pre-

tutinden, locuri legate de marele poet: templul Aizen, unde e un monument în amintirea lui Basho; Haisei-Den — un sanctuar dedicat poetului; Muzeul memorial Basho, cu bogate documente și numeroase manuscrise ale poetului; ceainăria Minomushi etc.

La primărie ne așteaptă un grup de ziariști, corespondenți locali ai ziarelor centrale. Vizita unor străini e un eveniment în aceste locuri mai lăturalnice, ba ni se spune că sintem chiar primii vizitatori ai lui Basho din această parte a lumii.

Pornim la deal, pe o străduță pietruită, zăbovim cîteva minute la casa memorială, apoi cu gîndul să revenim plecăm la sanctuarul Haisei-Den — ziariștii vor să aibă fotografii bune, iar soarele se apropie de asfințit în curînd ultimele lui raze vor lumina o ultimă clipă zidurile castelului așezat pe virful dealului pe care îl urcăm.

Sanctuarul ridicat în cinstea regelui haikului — a fost construit de părinții gazdei noastre — este o clădire cochetă, formată din două nivele și avînd acoperișul sub formă de pălărie — pălăria pe care o purta poetul Basho, neobositul călător.

Sub streșina cea mai de jos a sanctuarului, pe frontispiciu sînt fixate niște bucăți de scîndură scrise. Pe ele sînt publicate treizeci de haikuri, cele mai reușite la concursul național din acest an, alese dintre vreo zece mii, de un juriu format din 60 de specialiști. Ele vor rămîne aici, pînă la venirea recoltei din anul următor, spre cinstea celor care le-au scris, intru slava regelui haikului.

Ne întorcem la casa memorială. A fost amenajată acum aproape zece ani. În mijlocul ei, ghipsul statuii lui Basho văzută la sosire în fața gării, opera sculptorului Oneshi Kanejiro. Pereții sînt ornați cu kakemonouri, pe care sînt caligrafiate versurile lui Basho. Copia unuia dintre ele ne va fi dăruită la plecare.

Matsuo Basho s-a născut în 1644, al doilea copil într-o familie de samurai săraci. Rămăs orfan de tată la 10 ani, a intrat în serviciul unui samurai bogat, fiind un fel de paj pentru fiul acestuia. Aici deprinde Basho gustul pentru poezie, un domeniu aristocratic. El se hotărăște să facă poezie, în special haiku (o formă fixă foarte scurtă de poezie, trei versuri, în total șaptesprezece silabe²⁾, populară și printre clasele nearistocratice. Și va reuși.

După moartea tînarului său protector (întîmplată la 25 de ani), Basho renunță la rangul lui de samurai și continuă să studieze haiku la Kioto și apoi la Edo (Tokio). Aici face prozele, o adevărată școală. Acum încep și călătoriile lui pedestre de-a lungul țării. Așa ajunge el să descopere frumusețile peisajului japonez: „Răsărit pe drumul de munte / soarele intră brus / în mireasma florilor de prun“. // „Vîntul de pe Fuji / de l-aș putea lua la Edo / pe evantaiul meu, suvenir“.

Să cunoască oamenii și durerile lor: „Chimonouri la uscat / o, mine-

cuță copilului mort!“ // „Numai ei au rămas: / cărunți, sprijiniți în toiege, vizitînd mormintele“.

Într-una din aceste călătorii, după ce a petrecut peste 20 de ani pe drumuri, poetul moare, în 1694, într-un hotel din Osaka, înconjurat de cîțiva prieteni și discipoli.

Poemul lui de rămas bun: „Tabi ni iande / iume wa kareno o / kakemeguro“. // „Căd bolnav la drum / dar risul meu bate / coclauri“.

Basho a fost înmormîntat lingă templul budist din Gichuji, Awazu, județul Shiga. Un mănunchi de fire din părul său a fost adus în orașul unde ne aflăm, la templul Aizen: „Cutremură-te, mormînt! / Vîntul de toamnă / e bocetul meu“.

Plecăm seara din Ueno, pe o autostradă, spre Osaka, străbătînd păduri care alternează, după cite ne putem da seama, cu plantații de ceai și cîmpuri de pe care s-a cules orezul.

Desigur, vom lua parte la banchetul, în stil tradițional, cu gheșe, dansuri japoneze și vechi melodii din partea locului, vom gusta din celebrul sake japonez — o băutură făcută din orez fermentat...

Gîndurile noastre sînt însă departe: pe drumurile lui Basho? pe drumurile lui Eminescu?...

Liviu Petrina

¹⁾ Toate versurile pe care le reproducem aici sînt luate din volumul „Din lirica japoneză“, Editura Univers, București, 1970, și au fost traduse de poetul Ioanichie Olteanu.

²⁾ Un crochiu inspirat consacră haikului poetul Dan Mutașcu în „Săptămîna“, nr. 62, din 11 februarie 1972, p. 8, și în nr. 63, din 18 februarie 1972, p. 8.

Incertitudine, dezamăgire, șomaj

Presa italiană insistă de cîteva vreme asupra unei „contradicții“ pe care învățămîntul din Italia o pune tot mai clar în evidență: pe de o parte, necuprinderea unui număr apreciabil de copii și, deci, persistența analfabetismului, alături de fenomenul intreruperii cursurilor și părăsirii școlii; pe de altă parte, imposibilitatea societății de a asigura tuturor absolvenților de școală, în special de facultate, plasament în cîmpul muncii.

Și unul și celălalt fenomen își găsește, firește, explicația în criza multilaterală prin care trece educația în țările capitaliste, la rîndul ei, expresie a crizei de sistem al orînduirii. Dintre aceste fenomene, însă, cel care zguduie mai profund și mai dramatic existențele tinere — pentru că le afectează la o vîrstă cînd se consolidează înseși idealurile lor de viață — este acesta din urmă: debutul în profesie prin șomaj. Iar cînd acesta înseamnă nu un caz-două, ci zece de mii sau sute de mii de cazuri, într-o dinamică ascendentă de la an la an, înțelegem de ce o atît de masivă dezamăgire și dezorientare în rîndul celor aflați la finele școlarității, de ce atîția tineri „capitulează“ cu mult înainte, părăsind nu școala elementară sau liceul, ci însăși facultatea după 2—3 ani de frecvență.

Revista „Espresso“ amintiește într-un număr recent ușurîta cu care autoritățile italiene proclamau în perioada 1960—66 „foamea de cadre calificăte“ a Italiei, pentru că după numai trei ani, ca urmare a recesiunii economice, circa 5 la sută din cei 29 054 laureați universitari (din 1966) să nu-și fi găsit slujbă, iar alți 3 la sută să se fi aflat în aceeași situație după ce au încercat să lucreze în diverse meserii.

Fenomenele acestea s-au agravat continuu. În 1967 numărul absolvenților de facultate crescuse la 31 400, în 1968 la 40 194, în 1969 la 47 673, în 1970 la 56 000, în 1971 la 60 000, pentru 1972 se estimează cel puțin 65 000 de diplomați universitari. În acest timp însă industria a absorbit un procent derizoriu de tineri diplomați: 10,9 la sută în 1966 (mai puțin chiar decît în 1951), față de 13,4 la sută în 1963.

După cum apreciază Institutul de studii asupra relațiilor industriale și ale muncii (I.S.R.I.L.), în urma unei cercetări făcute pe această temă, în Italia vor fi în 1980 circa 277 000 de diplomați fără ocupație sau ocupînd posturi sub calificarea lor. Dar aceste calcule sînt considerate optimiste, pentru că deja în 1969 existau 47 673 de laureați în loc de 36 800 cîți prevăzuse I.S.R.I.L., iar în 1970 circa 56 000 în loc de 41 000. Așa încît pentru 1980 — apreciază alți specialiști — ar fi de prevăzută nu 277 000, ci 370 000 s u chiar 400 000 de diplomați șomeri sau încadrați în slujbe necorespunzătoare.

Ce promite, așadar, tinerilor școala italiană? Ceea ce promite prețiușii deni în sistemele barate pe rîndușii strimbe — incertitudine, dezamăgire, șomaj...

Stela Predescu

Actualități

Psihologul de talie mondială, care s-a remarcat cu pregnanță pentru contribuția sa în domeniul psihologiei evolutive, al cărui nume s-a legat strîns, de-a lungul multor ani, de activitatea Facultății de științe și de Institutul de științe și educație de la Universitatea din Geneva, fondatorul Centrului internațional de epistemologie genetică, în care activează savanți din întreaga lume — Jean Piaget — a fost distins cu premiul „Erasmus“ pe anul 1972, de către Fundația olandeză „Praemium Erasmianum“. Printre cei care au primit anterior acest premiu amintim: Robert Schuman, Karl Jaspers, Marc Chagall, Oskar Kokoschka, Martin Buber, Ingmar Bergman, René Hujghe, Herbert Read, Gabriel Marcel, Carl-Friedrich von Weizsäcker, Henry Moore, Olivier Messiaen.

Între 3—9 august a.c. va avea loc

la București și Brașov Colocviul internațional UNESCO cu tema: „Calculatoarele și învățămîntul“, organizat de către Ministerul Educației și Învățămîntului. La această manifestare, la care vor participa specialiști din țara noastră și de peste hotare, vor fi abordate unele din cele mai actuale probleme privind modernizarea școlii și sporirea eficienței instrucției prin folosirea computerelor.

A treia Conferință internațională a educației adulților va avea loc în Japonia între 27 iulie și 7 august a.c. Conferința va prileji un larg schimb de păreri între specialiștii dintr-un număr mare de țări, aparținînd unor organizații guvernamentale și neguvernamentale, privind mijloacele de dezvoltare a educației adulților în cadrul sistemelor educației globale.